Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ.
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 21-hээ гарана | № 278 (16801) | 1984 оной декабриин 4, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

...икторовна Зуева ...нэрэмжэтэ депогой найма... ...худэлжэ зуураа, ...тугэс ху... ...байhанаа элир... ...ническэ заhаба... ...э техник-хэмжэг... ...тусхай дунда ...эхэнэр хүн ...эй болонхой.

...рэ: С. В. Зуева

...УТТЫН фото.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАД УРМАТАЙ

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэлэй шэнэ юумэ үүсхэгшэд уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабарие бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байна.

Нэгэдэлэй шэнэ юумэ үүсхэгшэд байгша оной эхинhээ 390 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэтэй уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ.

Энэ амжалта түйлаха хэрэгтэ ахамад инженер В. И. Воробьевой хүтэлбэрилдэг зохёохы ажалтанай бригада горитой хубитаяа оруулаа. Тус бригадынхид сэбэр уhа алмаха талаар уралан нарижуулгын дурадхалые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 45 мянган түхэригэй олзо нэгэдэлэйнгээ экономикодо оруулаа. Мүн энэ дурадхалынь нэгэ цехэй хүдэлмэришэдэй бар хүсөөр хэгдэдэг хүдэлмэрие 18 мянган нормо-часаар доошолуулха юм.

Эндэхи уралан нарижуулагшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ В. Л. Петровой хүтэлбэрилдэг инструментальна таhагай хүдэлмэрилэгшэд эрхимлэжэ, «Уралан нарижуулгын талаар эрхим таhаг» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ шадаа.

Мүнөө нэгэдэлэй уралан нарижуулагшад байгша оной даабарие сүм дүүргэхээр зоригжонхой. Энэ зорилгоёо үдэр бүриин бодото хэрэгүүдээр батадхана.

Т. МОСКВИТИНА.

ДҮҮРГЭХЭ ДҮТЭЛЭНХЭЙ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан габшагай ажалай вахтада Загарайн ажахынууд хоорондын лесхозой коллектив жагсажа, түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлбэл, модо бэлэдхэхэ даабарие 1380 кубометрээр, отологдоhон модо зөөхэ түсэбөө 1126 кубометрээр, хюрөөдэмэл материал үйлэдбэрилхэ даабарие 71 кубометрээр үлүүлэн дүүргээ.

Энэ амжалта түйлаха хэрэгтэ А. Фоминай хүтэлбэрилдэг модо бэлэдхэгшэдэй, А. Нужновой толгойлдог жолоошодой, столярна цехэй В. Харитоновой ударидадаг бригадануудай оруулhан хубита ехэ.

Мүнөө энэ лесхозой коллектив байгша оной түсэбтэ даабарие сүм дүүргэхэ дүтэлэнхэй.

М. ЛАВРЕНТЬЕВ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СЕССИИН УРДА ТЭЭ

Байгша табан жэлэй дүрбэдэхи жэл — 1984 он дүүрэнтэжэ байна. Мүнөө жэлдэ Россин Федерациин ажалшад арадай ажахын бүхы hалбаринуудай хүдэлмэридэ hайн амжалтануудые түйлаа. Эрдэм ухаан ба соёл культура хүгжөөхэ, арад зоной hуудал байдалые hайжаруулха талаар урагшаа ехэ алхам хэгдээ.

Түйлаhан амжалтануудаа ерэхэ жэлдэ батадхаха ба арьбадхаха хэрэгтэй. Урдахи зорилгонуудаа гүнзэгыгөөр ойлгон, депутадууд декабриин 5-да РСФСР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй арбадахи сессидэ сугларха байна. Республикын арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ дэлгэрэнгы программа тэрээн дээрэ баталан абтаха. РСФСР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1985 оной гүрэнэй түсэб, 1984 оной түсэбэй дүүргэлтын ябаса, 1985 оной Гүрэнэй бюджет болон 1983 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоон сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхээр хараалагдана.

Ноябрь hарада РСФСР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ болон бусад саг үргэлжын комиссинууд РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тушааhан зохихо документнүүдые уридшалан хаража эхилhэн байгаа. Энээнэй тулада бэлэдхэлэй 12 комисси эмхидхэгдээ hэн. Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, нүхэр К. У. Черненкын захяа заабаринуудые, СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин материалнуудые хүтэлбэри болгон, тэдэнэр түсэбэй ба бюджедэй зохихо бүлэгүүдые шэнжэлhэн, хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүд ба арга боломжонуудые элирүүлhэн байгаа.

Республикын Верховно Соведэй бусад саг үргэлжын комиссинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин пленарна заседани декабриин 1-дэ РСФСР-эй Соведүүдэй байшанда болобо.

РСФСР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1985 оной гүрэнэй түсэбые, 1984 оной түсэбэй дүүргэлтын ябасые уридшалан хаража үзэhэн дүнгүүд тухай түсэбэй гол дүнгүүдээр бэлэдхэлэй комиссиин түрүүлэгшэ депутат А. П. Зазулин элидхэбэ. Арадай ажахые бүри эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөхэ, эрдэм ухаанай болон техникын түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, продукциин шанарые hайжаруулха, алмалта, арьбалалтые шангадхаха гэжэ түсэб дотор хараалагдана. Национальна доходой бүхы ургалта арад зоной ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаха байна.

1985 оной Гүрэнэй бюджет болон 1983 оной бюджедэй гүйсэдхэлгэ тухай тоосоое хаража үзэлгын дүнгүүд тухай бюджедэй гол дүнгүүдээр бэлэдхэлэй комиссиин түрүүлэгшэ депутат О. А. Королев мэдээсэл хэбэ. Арадай ажахын hалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ, социальна программа бэелүүлхэ талаар түсэбөөр хараалагдаhан бүхы хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэдэ хэрэгтэй финансова мүнгэ зөөреэр ерэхэ жэлэй бюджет хангаха гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Заседанида хабаадагшад түсэбэй болон бюджедэй талаар hанамжануудай проектнүүдые ба комиссинуудай нэмэлтэ элидхэлые hайшааба.

РСФСР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын бүхы комиссинуудай эсэслэн хаража үзэхын тула тэдэниие дамжуулха гэжэ шиидхэгдээ.

(ТАСС).

...УЛГЫН ЛЭ ХҮСЭН

...ээ хурьгадые ...хадаа тэдэнэй ...барагтай ...ар юм. Теэд тэ...имэ бэшэ. Илан... сагта хонишод ...түлэб хээрын ...адуулжал ондо ...юм. Юуб гэхэдэ, ...эй ехэнхинь эхэ ...дэг бшуу.

...hээ түлгэ, зу...рууhалдаг хони...өө адуулха орол...абариhаань ехэ ...дадаг гээшэ.

...вхоздо Сергей ...вич Аюшеев Ва...хэртээ hүүлэй ...э эмэ түлгэ, зу...харууhална. Энэ ...р шадамар бэр...боложо ябаhанаа ...hүүлэй дүрбэн ...арада харууhа... ...нэгэшье хонин ...одо ороогүй. Эн... ...түлгэнүүдэй шэг...э, тэдэнhээ ноо...а түсэбөө ходо ...ргэнэ. Жэшээнь, байгша ондо Аюшеевтэн, ороондо оруулагдаха, зуhагуудые харууhалхадаа, нэгэшье толгой гарзалуулаагүй, тэдэнэйнгээ тус бүриhөөнь 4,2 килограмм нооhо хайшалаа hэн. Тиигэжэ район дотороо зуhаг хонидые харууhалдаг хонишодой дунда мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараа. Тэдэнээ үнгэрэгшэ намартаа эхэ хонидые харууhалдаг бригадануудта тушаагаад, оронгонь энэ жэлэй хурьгад—жэжэ түлгэнүүдые абаа юм. Мүнөө хонидтоо нормынь зэргээр үбhэ, талха таряа эдюулээд, hайнаар адуулна. Тэдэнь яhала тобир hайнууд.

— Хониднай хүсэ шадалаар муу бэшэ даа. Мүнөө эдээндэ үбhэ, hолоомо, талха бага зэргэ эдюулээд лэ, таряанай hуурида оролдосотойгоор адуулнабди. Үбэлжэлгээ ядамаргүй үнгэргэхэ аабзабди, — гэжэ ахалагша хонишон хэлэнэ.

С. ВАСИЛЬЕВА.

ЭРМЭЛЗЭЛ ТҮГЭСӨӨР

Зүүн Сибириин түмэр замай Мысовойн рельс гагнадаг 32-дохи поездын коллектив Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан габшагай ажалай вахтада жагсанхай. Энэ гайхамшагта ойе ажалай шэнэ түйлалтануудаар угтахын түлөө социалис мүрысөөн поездын коллективүүдэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Поездын подразделенинүүд Зүүн Сибириин түмэр замай бүхы участогуудта ажаллана. Эндэхи рельс мүлидэг участогай коллектив мүнөө үбэлэй үедэ Горхоной дистанцида ажаллажа, хүдэлмэридэнь туhаламжа үзүүлжэ байнхай.

— Ондо ондоо тээ хүсэеэ хубаарилан хүдэлнэбди. Гэбэшье, эрмэлзэлнай нэгэ —Илалтын ойе амжалта түгэс ажалаараа угтахаар зоригжонхойбди, —гэжэ гагналгын машинануудые заhабарилагша Д. И. Балдин хөөрэнэ.

Дмитрий Иванович Балдинда Илалтын hайндэр илангаяа сэсо шухала hайндэр юм. Юуб гэхэдэ, тэрэ 1943 ондо Совет Армиин жагсаалда абтажа, оронойнгоо Зүүн зүгтэ долоон жэлэй туршада алба хэhэн байна. Ажалай ветеран Дмитрий Иванович эндэ хори гаран жэлдэ ажаллаха зуураа, «Шэн габьяата ажалай түлөө» гэhэн медаляар шагнагданхай, коллективэй эгээл хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн мүн. Илалтын hайндэрые шэрээлсэhэн Д. И. Балдин мэтэ хүнүүдэй дайшалхы габьяаhаа үльгэр жэшээ абан, коллективэй хүдэлмэришэд габшагай ажалаа дайнhаа бусажа ерээгүй хүнүүдэй дурасхаалда зорюулна.

—Поездын коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн hарадаа нэгэ дахин гарганабди, — гэжэ рельс гагнадаг поездын начальник А. П. Буцких хөөрэнэ. — Механическа, рельс мүлидэг участогай коллективүүд энэ мүрысөөнэй манлайда дабшанад. Продукци худалдаха арбан hарын түсэбтэ даабари сүм дүүргэгдээ. КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленум дээрэ партиин үгэhэн даабарие амжалтатайгаар бэелүүлээбди. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 6,6 процентээр үлүүлэгдээ, продукциинь өөрынь үнэ сэн 3,1 процентээр нэмээжэ хямдаруулагдаа...

Энэ предприятида гээгдэшэд үгы шахуу. Юуб гэхэдэ, поездын бүхы цехүүд түсэбөө дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжотой. Жэшээлэн хэлэбэл, контактно-гагналгын цехэй коллектив 10 hарын түсэбэй ёhoop 262 километр хэмжээнэй рельс гагнаха түсэбтэй haa, бодото дээрээ энээнээ 269,3 километртэ хүргэhэн байна. Цехүүдэй коллективүүд хоорондын харилсаанда, ажалай журам шангадхалгада мүрысөөнэй дүүргэдэг үүргэ нүлөөн ехэ. Энэ ушарhаа ажалдаа гээгдэхэ ушарнууд эрид үсөөрөө.

Эдэ үдэрнүүдтэ габшагай ажалаараа шалгаржа байhан контактно-гагналгын цехэй хүдэлмэришэдые нэрлэбэл, гагнууршан А. Н. Саврасов, мүлигшэ Ю. П. Русинов, Г. С. Суворова, станочник В. Л. Матвеев гэгшэд болоно.

Поездын коллективэй байгша ондо ажалай ехэ амжалтануудые түйлаhые дурдабал, Зүүн Сибириин түмэр замай управлениин болон дорпрофсожой дамжуулгын Улаан туг жэлэй эхинhээ алдангүй, дээрэ үргэн ябана. Мүн байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр СССР-эй Зам харилсаанай министерствын болон түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай гурбадахи мүнгэн шангаар урмашуулагдаа hэн.

Мысовойн рельс-гагнадаг 32-дохи поездын коллективтэ 1984 он ёhотойл габшагай ажалай жэл болоо. Жэлэйнгээ даабаринуудые урагшатай дүүргэхэ гэhэн эрмэлзэлтэй энэ коллектив рельс заhабарилха, хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ жэлэй түсэб декабрь hарын тэн багаар бэелүүлэгдэхээр хараалагдана. Илалтын 40 жэлэй алдарта ой болотор арбан нэгэдэхи табан жэлэй 4,5 жэлэй даабарие сүм дүүргэхын тула поездынхид бүхы хүсэ шадалаа гамнангүй оролдоно.

С. БОГУСЛАВСКИЙ, хүдөө бэшэгшэ.

АЖАЛАЙ СОЦИАЛИС ЖУРАМ

«Ажалай социалис журам» гэжэ документнүүдэй суглуулбари барлан гаргагдаба.

В. И. Ленинэй хэлэhэн үгэнүүд, бэшэгүүд ба зохёолнууд, партиин съезднүүдэй, конференцинүүдэй шиидхэбэринүүд, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй материалнууд, партиин Центральна Комитедэй тогтоолнууд, КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хамтын документнүүд болон бусад партийна документнүүд дууhан гү, али зарим тэдыгээр номдо оруулагдаа. Ажалай социалис журам бэхижүүлхэ асуудалаар хуули гаргалгын ба бусад нормативно-хуулиин документнүүд эндэ бии.

Политическэ литературын хэблэлээр тус суглуулбари хэблэгдэн гаргагдаа. (ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХАРЬЯАТА ГАЗАР ДЭЭРЭ РСФСР-эй РАЙОННО (ГОРОДСКОЙ) АРАДАЙ СҮҮДҮҮДЭЙ АРАДАЙ ЗАСЕДАТЕЛЬНУУДЫЕ ҺУНГАЛГЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

«РСФСР-эй районно (городской) арадай сүүдүүдэй арадай заседательнуудай ээлжээтэ hунгалта үнгэргэхэ тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1984 оной сентябриин 6-най Указтай зохилдуулан, 1984 оной октябриин 1-hээ ноябриин 15 болотор Буряадай АССР-эй харьяата газар дээрэ РСФСР-эй районно (городской) арадай сүүдүүдэй арадай заседательнуудые hунгалта үнгэргэгдэбэ.

Буряадай АССР-эй районно (городской) арадай сүүдүүдтэ бүхыдөө арадай 3780 заседатель hунгагдаба. Арадай заседательнуудай тоодо 1744 хүдэлмэришэн гэхэ гү, али 46,2 процент, 155 колхозник гү, али 4,1 процент, 1656 эрэшүүл гү, али 43,8 процент, 2124 эхэнэр гү, али 56,2 процент, КПСС-эй 1435 гэшүүн, гэшүүндэ кандидадууд гү, али 38 процент, партийнабэшэ 2345 хүн гү, али 62 процент, 30 наhа гүйсөөгүй 866 хүн гү, али 23 процент, ВЛКСМ-эй 390 гэшүүн гү, али 10,4 процентнь hунгагдаа. Арадай заседательнуудай бүридхэлэй 42,1 процентнь шэнээр hунгагдаба.

Һунгалта «РСФСР-эй сүүдэй байгуулалта тухай» РСФСР-эй Хуулитай, «РСФСР-эй районно (городской) арадай сүүдүүдэй hунгалта тухай» РСФСР-эй Хуулитай зохилдуулан, эмхитэйгээр үнгэрөө.

ШУХАЛА АСУУДАЛНУУД ЗҮБШЭГДӨӨ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Элүүр энхын болон социальна хангалгын талаар саг үргэлжын комиссиин ээлжээтэ заседани hаяхан болобо. Энэ заседани дээрэ Мухар-Шэбэрэй районой ажалшадта амбулаторно-поликлиническэ туhаламжа үзүүлхэ талаар районой сомоной болон сельскэ Соведүүдэй ябуулжа байhан хүдэлмэри харагдажа үзэгдэбэ.

Тус асуудалаар Мухар-Шэбэрэй районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо В. Г. Гармаева, районой түбэй больницын ахамад врач В. Е. Иванов гэгшэд элидхэл хээ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ республикын элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо К. Ж. Маланов, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд А. И. Плотников, М. П. Рябов гэгшэд хабаадалсаа.

Верховно Соведэй Барилгын ба промышленностиин талаар саг үргэлжын комиссиин заседани дээрэ арадай депутадуудай Железнодорожно районно Соведэй түрүүлэгшын орлогшо А. М. Майоровагай элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ республикын барилгын хэрэгүүдэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо В. М. Прохоров, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй генеральна директорэй орлогшо Б. И. Андросюк, локомотив-вагон заhабарилгын заводой начальнигай орлогшо В. Г. Ларионов, авиационно заводой директорэй орлогшо В. В. Артамонов, республикын Худалдаа наймаанай министерствын РСУ-гай начальник К. Г. Ванданов, Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин начальнигай орлогшо М. М. Изюмцева гэгшэд хабаадалсаба.

Верховно Соведэй депутадууд С. М. Антонов, А. Д. Чукаев, Г. О. Борисов болон бусад зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалаар өөhэдынгөө ажаглалтануудые хэhэн байна.

Энэл комиссиин зүблөөн дээрэ «Главбурятстрой» управлениин үйлэдбэриин баазые хүгжөөхэ талаар асуудалнууд харагдажа үзэгдэбэ.

Ажалшадай бэшэгүүд, гүйлтанууд болон гомдолнууд тухай арадай депутадуудай Бэшүүрэй районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. Е. Каурова элидхэл хэбэ.

С. ДОРЖИЕВ.

СЕМИНАР-ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

Арадай депутадуудай Хориин, Хэжэнгын, Баунтын, Яруунын районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй семинар-зүблөөн Хоринск тосхондо hаяхан болобо.

Семинар-зүблөөе Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо С. Н. Булдаев оролто үгэ хэлэжэ нээбэ.

Арадай депутадуудай Хориин районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. М. Бузин түрүүлэн «Арадай депутадуудай Соведүүдэй хүдэлмэрие саашадань hайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1984 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар районой нютагай Соведүүдэй ябуулдаг хүдэлмэри тухай элидхэл хэбэ. Тэрэшэлэн Хориин поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. И. Краснопеев «КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1984 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула поселково Соведэй гүйсэдкомой эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри ябуулhан тухай», Хориин районно Соведэй гүйсэдкомой секретарь Н. И. Егоров «Хүдэлмэреэ түсэблэлгын практика тухай» элидхэлнүүдые хээ.

Удаань эдэ элидхэлнүүд тушаа дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо. Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ Баунтын районой Багдаринай поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. Г. Белалов, Яруунын районой Витимскэ сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. Г. Минеев, Ново-Кижингинскэ сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ З. В. Зубакина, Яруунын районой Сосновоозерско сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. В. Чин-Вин болон бусад хабаадаhан байна.

С. ОЧИРОВ.

...АЖАЛ ...ла hалбари

ХЭЗЭЭ ОНДОО БОЛОХО ЮМ?

...эн жэлдэ энэ ...ынууд hү үйлэд... ...гүрэндэ худал... ...бөө дүүргэнэ... ...hү шэмэ тон ...лаан, зүблөөн ...үү шүүмжэлэл ...энь, арбан нэгэ... ...жэлэй түрүүшын ...Яруунын район... ...совхозууд гү... ...нилээд ехэ hү ...рэшэлэн байгша ...10 hарын дүн... ...жэлэй түсэб hэ... ...тэдэ хүргэгдөөд, ...алар 3200 тон... ...эн бэлэдхэлэй ...агдаха ёhотой ...hэн хахад hа... ...дотор оройдоол ...нэй тушаагда... ...одо, эндэхи ажа... ...бтэ даабаряа бэ... ...шадахагүйнь эли

...а, ямар шал... ...дэхи ажахынуу... ...ин фермэнүүдтэ ...түйган байдал ...шэб?

...бэрилэгшэд, мэр... ...өөрэлдэхэдэ, са... ...азрамжагүй муу ...юумэмнай хон... ...гэжэ тайлба... ...ондо, энэ жэл... ...жэл бэлэдхэ... ...ха үедэ хэдэн ...хура бороо оро... ...ай гутаагаа. Ин... ...н-намарай hая ...олоhые hанана... ...дэ хэлэдэг.

...гай уларил эн... ...бэшэ бэрхэшээл ...ээнhээ колхоз, ...ал ажалшье ни... ...Энээчиие хэн... ...тохёолдоhон ...удые, илангаяа ...ушарhэн гээгдэ... ...сагай уларилда ...огүй гэжэ hанаг... ...даа. Район до... ...малаар эгээл ...отой «Юбилей... ...н, Түлдүүнай, ...нгын совхозуу... ...беда», «Дружба», ...колхозуудай ...сагта эдюулэг... ...рационие ха... ...бликын бусад ...hаа заахашье дутуугүй байдаг. Жэшээнь, ажахы бүхэн үнеэдтэ силос, бүйлуулhан талха таряанай зүйл, hолоомо яhала ехээр эдюулнэ. Мүн эндэхи колхоз, совхозуудай олонхи фермэнүүдэйнь үхэрэй байрануудшье муу бэшэ.

Теэд байгша оной 10 hарада эндэхид үнеэн бүриhөө оройдоол 1059 килограмм hү haaгаа гэхэ гү, али энэ үрэ дүнгөөрөө республика дотороо hүүлшын hууринуудай нэгые ээлжэ ябана.

— Хэнэйшье мэдэhээр, ажалдаа үнэн шударгы, бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэлээ зорюулжа хүдэлдэг хүнүүд лэ амжалта заатагүй түйладаг ааб даа. Ёhотойл тиимэ үнэн сэхээр хүдэлхэ хүнүүд фермэнүүдтэмнай үшөөл үсөөн байна гэхээр. Һаалишад, малшадаар ажаллаха дуратай хүнүүдэй олдожо үгэдэггүй дээрэhээнь тэндээ дайралдаhан лэ зониие таоиха баатай болонооди. Гэдээндэ hайнаар хүдэлэгты гэжэ шанга эрилтэ табихадаш, урдаhаашни «эдэ малаа абыт саашань» гэжэ байха, хайшан гэхэбши. Тэдэниие hэлгэхэ хүнэй үгы дээрэhээнь хүдэлhэн хэбэртэй байгаал хаданъ орхино ха юмши. Эндэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха, арга хурга соонь аогадажал хүдэлгэхэhээ ондоо юумэн үгы даа, — гэжэ нэгэ ажахын хүтэлбэрилэгшэ hанаhанаа хэлээ hэн.

Эгээл тэрээн дээрэhээ мүнөө Яруунын районой олохон ажахынуудай hаалиин фермэнүүдтэ hаалишад, малшад ходо дуталдана, hэлгэнэ. Гадна энэнь жэл бүри бэрхэтэй асуудалнуудай нэгэн боложо байнхай.

Ямар шалтагаанhаа хүнүүд малай фермэнүүдтэ хүдэлхэ иимэ дурагүй байнаб? Мүнөө сагта илангаяа hаалишадай ажалай түлөөhэн яhала ехэ, хүдэлмэриинь эрхэ байдалшье муу бэшэ болонхой ха юм. Залуушуул яахадаа фермэнүүдтэ хүдэлхэеэ ерэнэгүйб гэhэн асуудалнууд гарана.

—Сэхыень хэлэхэдэ, hаалишанаар хүдэлхэеэ hайхашааха юумэн даб дээрэ үгыл гээшэ. Ажалынь үшөөл хүндэ ха юм даа, —гэжэ Исэнгын совхозой комсомолой организациин секретарь Б-Н. Максаров хэлээ бэлэй.

Нээрээшье, тэндэхи зарим ажахынуудта ябажа харахада, илангаяа үбэлэй сагта малайнь байра соо хүйтэн, нойтон, харанхы бүрүүл, мүртэй оньhожоруулгашье гэжэ үгы байдаг. Залуухан басагад резинэ сабхи үмдэнхэй, бээрэшэhэн улаан гараараа үнеэдэй хүхэ шоборжо гү, али үбhэ тэжээл шагтайшатараа зөөжэ, нойтон шабар шабха соо шэбхэ сэбэрлэжэ байха юм. Иимэ хүдэлмэри хэндэ hайхашаагдахаб даа. Тиигээд залуушуул дүй дүршэл багатай байхадаа хэдышье оролдобол, hү ехээр hаажа бирагүй гээшэ. Һүүлэй hүүлдэ тэдэнэр аргатайл haa, фермэhээ гаража, ондоо тээшээ ошохые оролдоно бшуу.

Долоо-найман жэлэй саана нютагай дунда hургуули дүүргэhэн хэдэн басагад, хүбүүд Исэнгын совхозой Алтанай фермэдэ хүдэлхэеэ ерэhэн юм. Харин мүнөө тэдэнэй нэгэниинь шье фермэдээ үлөөгүй, хуу ондоо тээгүүр хүдэлжэ байдаг.

— Иимэ байдалhаа гараха нэгэл арга зам бии. Түбхын түрүүн фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэрие оньhожоруулха, илангаяа үнеэдые оньhон аргаар hаадаг түхеэрэлгэнүүдые тодхожо, hайнаар хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй ашаар фермэнүүдтэ хүдэлдэг хүнүүдтэ hураггүй хүнгэн боложо үгэхэ, ажалай эрхэ байдалшье hайн болохо hэн, —гэжэ нүхэр Максаров хэлэнэ.

Энэнь зүб лэ даа. Һү hаалиин фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэрие оньhожоруулха тухай хөөрэлдөөн район дотор үнинhөө хойшо боложол байдаг. Теэд тэрэнь урагшаа ябанагүй. Мүнөө бүхы фермэнүүдэй оройдоол 25 процентдэнь зарим тэды оньhожоруулганууд тодхогдонхой гэжэ тоологдоно. Гэбэшье тэдэ оньhожоруулгануудайнь олонхинь хүдэлхэеэ болишонхой, хэндэшье хэрэггүй жэбжонхо боложо хэбтэдэг.

Үйлэдбэриин «Бурятсельхозмонтажкомплект» управлениин Хориин ПМК-гай Яруунын участогай начальник Л. И. Григорьев энээн тушаа иигэжэ хэлэнэ:

— Анхандаа фермэ бүхэндэ шахуу малай байра дээрээ байгаад уhалха оньhон түхеэрэлгэнүүд, үнеэдые оньhон аргаар hааха хэрэгсэлнүүд гэхэ мэтэ тодхогдоhон байха. Теэд оньhон түхеэрэлгэнүүдые харууhалжа хүдэлгэхэ, саг соонь заhабарилха мэргэжэлтэдэй үгы дээрэhээнь тэдэнь эбдэржэ hалана, сагhаа урид хэрэгсэлhээ гарана ха юм. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхозой Эгэтын hү hаалиин комплексдо бүри 8—9 жэлэй саана үнеэдые hааха түхеэрэлгэ тодхогдоhон байгаа. Түрүүшынь түхеэрэлгэ ёhoop хүдэлгэгдөөгүй аад, эбдэржэ хаягдаа hэн. Удаань үнеэдые hааха тиимэ оньhонууд үшөө хоёр дахин тодхогдоо юм. Тиигэжэ тэдэниие задалжа, дахин тодхоходо, хэды ехэ үлүү ажал, гаргаша хэгдээ гээшэб! — гэнэ.

Иимэрхүү байдал бусадшье ажахынуудта үзэгдэнэ. Мүнөө «Коммунизм», «Дружба» колхозуудай, «Комсомольский» совхозой фермэнүүдтэ үнеэдые hааха оньhон түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой.

— Энэмнай ехэл бэрхэтэй хэрэг даа. Үнеэдые hаадаг түхеэрэлгэнүүд эбдэржэ мэгдэхээнэ. Тэдээндэ хэрэгтэй запчастьнууд саг соогоо олдонгүй зобооно. Фермэнүүдтэхи оньhон түхеэрэлгэнүүдтэмнай техническэ харууhа хэхэ ажалые даажа абыт, мүнгыень түлэхэбди гэжэ районно сельхозтехникынхидые гуйжа ядаабди, мүн баhа тусхай мэргэжэлтэй слесарь-заhабарилагшадые бэлдэхэ шухала болонхой, — гэжэ «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Ц-Д. Ц. Доржиев хэлэнэ.

«Дружба» колхозой ахамад инженер Б. Ш. Дамбаев баhал тиимэ гомдолтой байна.

— Манай районой хүршэ Хэжэнгын, Хориин районуудай ажахынуудай фермэнүүдтэхи оньhон түхеэрэлгэнүүдтэ техническэ харууhа хэхэ ажалые тэндэхи Сельхозтехникын предприятинууд даажа абанхай ха юм. Манда яахадаа тиимэ юумэн үгы гээшэб? Энэмнай хэзээ ондоо болохо юм? — гэжэ тэрэ нэмэнэ.

Тэрэшэлэн районой зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд фермэнүүдтээ оньhон түхеэрэлгэнүүдые, илангаяа үнеэдые hааха оньhонуудые тодхохсёо баhал ехэ яарангүй гэхээр.

— Тиимэ оньhон түхеэрэлгэнүүдые худалдажа абахамнай, тэдэниие тодхожо үгыт гэhэн захил ажахынуудhаа балай орологгүй. Бидэ хайшан гэхэбибди, — гэжэ Госкомсельхозтехникын районой нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэ В. Ф. Пляскин хэлэнэ.

Һү hаалиин фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэрие, илангаяа үнеэдые hааха ажалые оньhожоруулха гээшэ тон шухала зорилго болоод байна. Улаан гарай хүсөөр ажалые хэжэ урагшаа ябаха саг hалаа. Хүндэ хүдэлмэриин оньhожоруулагдаагүй дээрэhээнь лэ фермэнүүдтэ ажалай эмхидхэлэй шэнэ онол аргануудые нэбтэрүүлхэ аргагүй байна. Жэшээнь, энээнhээ боложо тэндэ хамтын подрядай гуримаар хүдэлхэ, hү үйлэдбэрилгые поточно-цеховой технологидо оруулха хэрэг гэдэргэ татагдана бшуу.

Мүнөө эрдэм hургуулитай залуушуулай фермэнүүдтэ хүдэлхэ дуратайгаар ерэхынь тула бүхы хүдэлмэрие оньhожоруулха, ажалайнь эрхэ байдалые hайн болгохо, шэнэ түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлхэ шухала. Тиигэбэл тэдэнэр бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ, сүлөө сагаа зүбөөр үнгэргэхэ аргатай болохо байна. Мүн малай үүлтэрые hайжаруулха, селекционно хүдэлмэрие зүбөөр табиха хэрэгтэ анхарал хандуулха ёhотой.

Эдэ бүгэдын ашаар лэ эсэстээ hү haaлие эрид дээшэлүүлхэ, сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэб, уялганууд амжалтатайгаар дүүргэгдэдэг болохо ха юм. Агропромышленна нэгэдэлэй районой Совет, партийна болон ажахын органууд энэ асуудалые бүхы талаhаань бодожо үзэхэ, хамтынгаа хүсөөр энээниие зүб тээшэнь шиидхэхэ ёhотой гэжэ hанагдана.

Л. ДОРЖИЕВ, манай штатнабэшэ корр.

КПСС-эй ЦК-гай ИЮНИИН 1983 (он) ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ТАЛААР ХАНГАХА

Манай ороной мүнөө үеын хүгжэлтын шатада ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхые Коммунис партимнай ажахые хүтэлбэрилгын гол зүйл гэжэ тоолоно. Арадай ажахын түсэбүүдэй ба социалис уялгануудай дүүргэлтые үзэл сурталай талаар хангалга гэһэн ойлгосо ажалшадые хүмүүжүүлхын бодото хэрэг дээрэ бии болоно. Тэрэниие бэелүүлгэ бэлэн бэшэ асуудал болоно.

Байгал-Амарай түмэр замда «алтан» залгаа табиһантай дашарамдуулан үнгэргэгдэһэн баярай үдэрнүүдые һанаял. Энэ баригада Буряадай участогай хүдэлмэрилэгшэд тон эхэ хубитаяа оруулаа. Эндэ оронойнгоо бүхэлэн шэнэ техникэ өөрыгөө гүйсэд харуулаа. Бригада подрядаар хэгдэһэн ажалай эмхидхэн арга шадалаа гэршэлээ. Гансахан механизмуудай бэшэ, мүн бэелин шэндэһэнай эршэ хүсэн үдэр бүхэндэ, час бүхэндэ харагдаа байһаа гадна, хүнүүдэй хүсэл оролдолго, эрмэлзэл зориг бадараалга онсо шухала удхатай байгаа бшуу.

Харин тэрэниие имагтал үзэл сурталай хүдэлмэри нэгэдүүлээ гэжэ элсүүлдэг гэһэн. Лекциинүүд ба хөөрэлдөөнүүд, корреспондентнүүдэй ба рабкорнуудай постнууд, клубнуудта үнгэргэгдэдэг үдэшэнүүд ба спортивна мүрысөөнүүд, харуулан ойлгуулгын агитаци ба искусствын бэлигтэй түлөөлэгшэдтэй уулзалганууд —эдэ бүгэдэ ажахын шухала зорилгонуудые бэелүүлхэдэ, хүнэй өөрынь үүргые дээшэлүүлхэ гэһэн нэгэн зорилготой.

Ямаршье барилга проектно-сметнэ документнүүдтэй байха ёһотой гэжэ бидэндэ мэдээжэ. Тиигэжэ финансова ба материально-техническэ талаар хангалга бэелүүлэгдэдэг гээшэ. Энэ ёһо гурим ажабайдалдамнай бүхөөр оронхой, тэрэниие ойлгуулха гэжэ оролдоһоной хэрэгшье үгы гэжэ һанагдана. Харин «үзэл сурталай талаар хангалга» гэһэн ойлгосо хушуураа үрдеэгүй. Манай ажахын зорилгонуудые бэелүүлгын тухай хэлсэхэдэ, юрэл тэрэниие хэрэглэдэг байнабди.

Дайсанай бүхэлэлгые бута сохихын тула добтолгын гал дүлые шангадхахаха хэрэгтэй гэжэ дайн тухай литературада бидэ бүгэдэ мэдэнэбди. Эндэ ажахын һалбарида мүн лэ шанга добтолго (тэрэниие мэргүү добтолгоор һамарха болохогүй) хэгдэнэ. Зүгөөр тэрэ амгалан добтолго болоно. Тиимэһээ хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэл дэбжээхын тула үзэл сурталай нүлөө һайжаруулха хэрэгтэй.

Үзэл сурталай ажал ябуулгын имагтал өөрөө экономическа асуудалнуудые шиидхэхэ аргагүй байһаниинь ойлгосотой. Үзэл сурталай хүдэлмэриие политическэ, эмхидхэлэй болон ажахын ажал ябуулгатай нягтаар холбоһоной ашаар хэрэгтэй үрэ дүнгүүд туйлагдаха зэргэтэй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум тэмдэглээ һэн.

Ажахын бодото зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгын дүй дүршэл республикын олохон районуудта бии болонхой. Тэдэ тэрэниие үшөө шэнэжэлжэ, тобшолхо ёһотойбди.

Энээн шухала зүйлынь юун гэээшэб?

Имагтал түсгаар шухала ажахын зорилгын табигдаха, тэрэниие үзэл сурталай талаар хангаха тухай асуудал гарадаг байна. Тэрэнэй хэмжээнүүдынь ондо ондоо байдаг: колхоздо тэжээл бэлэдхэлгэһээ эхилээд заводой цехые шэнэлэн һэльбэлгэ хүрэтэр, хүдөөгэй районой габшагай барилгаһаа эхилээд зуун километр утатай түмэр зам хүрэтэр. Зүгөөр бүхы ушарта тодорхой бодото зорилго табигдана бшуу. Үзэл сурталай талаар хангалгада энэ мэтээр хандалгын ашаг үрэнь арсашагүй. Юундэб гэхэдэ, үзэл сурталай эмхи зургаанууд, тэдэ хүдэлдэг хүнүүдэй эдэбхи оролдолгонуудые нэгэ гарта гулидхан шэглүүлһэнэй ашаар ажал хүдэлмэринь үлам бүтэмжэтэй болодог гээшэ.

Жэл бүри хүдөө ажахын шухала кампаниинуудай үедэ журналистнууд, лекторнууд, хөөрэлдөө хэгшэд ажалтан, хүдөө ажалшадта ошожо, тэдэнтэй уулзажа, урагшаа тэмсэлдөө хүрэлдэжэ хэрэгтэй гээшэ. Газар тариаланай болон фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй хэдэг ажалайнь нэрэ хүндые удха шанарые тэдэнэр элдэб арга хэрэгсэлээр харуулна. Энэньшье зүб. Энэ талаар Хорин, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын болон бусад районуудай партийна организацинууд һайн дүй дүршэлтэй болонхой.

Гэхэ зуура хонишод, үхэрчэд, һаалишадтай уулзалга хөөрэлдэхэдэ, залуушуулнай город руу тэгүүжэ, хүдэлмэри хэхэ зомнай үсөөрөө байна гэжэ элирдэг. Мал ажалда залуушуулай нүлөөр хабаадалгын хэрэгтэй шалтагаан байһан гэхэдэ, ажаһуудалай, худалдаа наймаанай хангалгын, ниитын эдеэ хоолой байдал тэдэнэй эрилтэнүүдтэнь хүрэнэгүй бшуу.

Теэд социальна эдэ зэрэ нүхэсэлнүүдые хүгжөөлгэ түс албануудта хүдэлдэг хүнүүдһээ нэн түрүүн дулдыдаха зэргэтэй бшуу. Харин олохон ушарта хоёр хубиһаа үсөөниинь ажалдаа дуратай байгаа. Тиигээдшье хүдөөгэй магазин, столово, почто, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадта хүдэлдэг хүнүүдэй социальна шэнжэ шанарынь механизаторнууд, малшадта орходоо доогуур сэгнэгдэдэг гээшэ. Механизаторнууд, малшадтай, партийна, совет, ажахын хүтэлбэрилэгшэд саг үргэлжэ уулзажа, хөөрэлдэдэг гуримтай юм. Харин хангалгын албануудта хүдэлэгшэдэй урда тэдэнэр үсөөнөөр үгэ хэлэдэг байна. Эндэһээ ямар тобшолол хэлтэйб гэхэдэ, үзэл сурталай эдэбхитэд худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, хэлхээ холбооной, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдтэ үзүүлдэг нүлөөгөө шангадхажа, хэдэг ажалайнь нэрэ хүндые али болохоор үргэхэ уялгатай.

Механизаторнууд, малшад Эдеэ хоолой программые шиидхэлгын гол хүсэн болоно гэбэл, алдуу болохогүй. Теэд эдэмнай материально-техническэ, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай, соёлой хангалгын асуудалнуудтай үдэр бүри ушаржа байдаг ха юм. Тиимэһээ үзэл сурталай талаар хангалгые имагтал хүдөө ажахын үйлэдбэриин гол хүдэлмэрилэгшэдтэ хандуулбал, буруу. Энэ хангалга хадаа ажахын шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хабаададаг бүхы һалбаринуудта нүлөө үзүүлхэ зэргэтэй. КПСС-эй ЦК-гай һүүлэй үедэ болоһон Пленумүүдэй материалнуудые уншахадаа, манай экономикын асари эхэ арга боломжонуудые шадаал һаа дүүрэнээр, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхын түлөө партимнай үсэд нэтэрүүгээр тэмсэнэ гэһэн тобшолол хэхээр байна. Тэрэнэй ганса нэгэ һалбариин бэшэ, харин бүхы экономикын арга боломжонууд тухай эндэ хэлэнэбди.

Үзэл сурталай талаар хангалга хадаа имагтал лекци, политинформаци, харуулан ойлгуулха агитаци болон политическэ-хүмүүжүүлгын бусад хэмжээ ябуулгануудһаа бүридэһэн түсгаар һалбари бэшэ юм. Энэмнай манай оюун бодолые байгуулдаг, партиин политикые арадай аша туһые хамгаалдаг тон дүтын политика гэжэ совет хүн бүхэндэ ойлгуулдаг арга хэрэгсэлнүүдэй бүхэли комплекс болоно бшуу. Энэ комплексдо ажахын хүдэлмэри шухала һуури эзэлдэг байна. Тиин үзэл сурталай хүдэлмэри экономическа талаараа түгэс үндэһэтэй байха ёһотой гэжэ партимнай заадаг.

Нүгөө талаһаань харахада, совет хүн бүхэнэй шударгы сэхэ ажалые үзэл сурталай талаар хангаха уялгатайбди. Өөрынгөө даалгагдаһан ажалда эзэн ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ ябадал үзэл сурталай хүдэлмэриин гол зорилгонь болоно. Харин бар тайгада, нәмаглиг газарта түмэр зам барина гү, али ниитын адууһа малые харууһална гү, хүдэлмэришэдэй столоводо эдеэ хоол бэлдэнэ гү— хаанашье хүдэлхэдөө, өөрынгөө ажалда харюусалгатайгаар хандаха ёһотой бшуу. Жэшээнь, «Серп и Молот» гэжэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд К. У. Черненкэтэй уулзахадаа, имагтал өөрынгөө мэргэжэлэй талаар бэшэ, харин бүхы совет хүдэлмэришэн ангиин ажабайдал тухай, манай бүхы обществын социальна асуудалнууд тухай хөөрэлдөө хэһэн байна.

Ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ ябадал хадаа, —эгээл энэмнай үзэл сурталай талаар хангалга болоно ха юм. Энэ оро̆ѳ зорилгые түргэнөөр, саг дары шиидхэхын аргагүй. Мүнөө үедэ бидэнэй һанаае зобооһон үшөө нэгэ ушар гэхэдэ, ажалшадай бага бэшэ хубинь суглаанууд, зүблөөнүүд дээрэ дурадхалнуудые огто оруулдаггүй, харин ехэ хубинь тиимэ дурадхалнуудые хаа-яа оруулдаг байха юм. Аша нүлөөтэй үрэ дүнгүүдые түйлажа, гүйсэдхэн дүүргэлтын хойноһоо шанга хиналта табижа, үшөөл шаданагүй гээшэбди. Харин эдэ зүйлнүүдгүйгөөр үзэл сурталай хүдэлмэриие ябуулжа болохогүй байһаниинь ойлгосотой. Манай совет хүнэй оруулһан дурадхал, үүсхэлнүүдтэ анхаралтайгаар хандаһанай ашаар тэдээндэ эзэн ёһоной мэдэрэл хүмүүжүүлхэ аргатай болохобди. Харин хото городуудта ажаһуудаг хүн зоной дунда бүхэсоюзна шэнжэлгын үрэ дүнгүүдые тобшолходо, харюу үгэгшэдэй табанай нэгэ хуби шахуунь оруулһан дурадхалнуудые коллективүүдтэмнай хараада абанагүй гэжэ тоолоно.

Суглаануудта хэһэн дурадхал бүхэниие бэлээр дүүргэхэнь амар бэшэ юм ааб даа. Теэд тэдээн сооһоо эгээл гол шухала, бүтэмжэтэй дурадхалнуудыень манай бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха ябадалда шэглүүлхэ уялгатайбди. Мүн зохид һайн дурадхал оруулһан хүн тэрэнэй һанамжада анхаралтайгаар хандаһыень ойлгоходоо, саашадааашье эдэбхи үүсхэл гаргадаг байна.

Социализм ажалша хүндэ өөрынгөө обществодо ёһотойл эзэн мэтээр хандаха эрхэ олгоо юм. Манай партиин зааһанай ёһоор, имагтал өөрынгөө ажалай амжалтануудта, өөрынгөө ажабайдалда, нэрэ хүндэдэ анхаралаа табижа байдаг бэшэ, харин нүхэдэйнгөө, ажалша коллективэйнгээ, оронойнгоо, бүхы дэлхэйн ажалшадай ажал хэрэгүүдээрнь һонирходог, аша туһыень хамгаалдаг хүн социалис обществын ёһотойл эзэн болоно. Тиимэһээ бидэндэ ёһотойл холын бодолтой, социалис зөөридэ эзэн ёһоор хандадаг мэдэрэл хүмүүжүүлхэ ябадал үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлгын гол зорилгонь болоно бшуу.

В. КУРГУЗОВ,
КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагшын орлогшо.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮҮРГЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХ[Э]

Һаяхан партиин Улаан-Үдын горком «Хүтэлбэрилэгш[э]дэй ажал ябуулгые ажахын, эмхидхэлэй болон полити[ческэ]-хүмүүжүүлгын хүдэлмэритэй нягта холбоотойгоо[р] нэгэн тэгшээр эрхилхэ» асуудалаар научно-практич[е]ска конференци үнгэргэбэ. Тус конференцидэ городо[й] промышленна предприятинуудай, барилгын организа[ци]нуудай болон бусадшье эмхи зургаанудай хүтэлбэри[]лэгшэд, томо томо цехүүдэй начальнигууд уригдаа. Ти[и]хэдэ городой партиин райкомуудай нэгэдэхи секретар[ь]нар хабаадалсаһан байна. Тус конференциие КПСС-[эй] Улаан-Үдын горкомой секретарь Г. Д. БАСАЕВ нээж[э], энэ асуудалаар гол элидхэл хээ. Удаань хүтэлбэрилэгш[эд] тус асуудалаар бэелүүлдэг хүдэлмэри тухайгаа хөөрэж[э], дүй дүршэлөө халан абалсаһан байна.

— Үзэл сурталай, политическэ, эмхидхэлэй болон ажахын асуудалнуудые ами аминдань таһалжа огто болохогүй. Эдэниие нягта холбоотойгоор, нэгыень нүгөөдэһөөнь үлхэжэ, адли тэгшээр ябуулбал, ашаг үрэ ехэтэй байдаг. Энээниие партийна болон ажахын хүтэлбэрилэгшэ бүхэн һайн мэдэхэ, ойлгохо ёһотой. Энээн тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко эли тодоор хэлэһэн байна, —гээд **Г. Д. Басаев** элидхэлээ эхилбэ.

Саашань элидхэлээ үргэлжэлүүлхэдээ тэрэ хүтэлбэрилэгшэдтэ ямар эрилтэнүүдэй табигдадаг байһан тухай тоггоо. Эдэл эрилтэнүүдые наряар сахижа, хүдэлмэридөө зохёохы ёһоор хандадаг хүтэлбэрилэгшэд хүн зоной дунда хүндэтэй болодог. Ажал хэрэгүүдыншье хэзээдэшье урагшатай, ударидадаг коллективынь гүрэнэй түсэб саг үргэлжэ дүүргэдэг байна. Иимэ даалгагдаһан хэрэгтээ бүхы бэеэ гүйсэд үгэжэ, аша үрэ ехэтэйгээр ажалладаг дүй дүршэлтэй хүтэлбэрилэгшэд олон. Тоолобол, Нимаев, Юхлин, Саржан, Шапиро, Альцман болон бусад болоно. Жэшээлхэдэ, К. П. Альцман гуша гаран жэлдэ нарин сэмбын комбинадта ажаллажа байна.

Энэмнай нугаршагүй хүсэл эрмэлзэлтэй, эмхидхэхы шадабаритай, хүдэлмэридөө ходол шэнэ онол арга, дүй дүршэл хэрэглэхые саг үргэлжэ оролдожо ябадаг хүн. Иимэ хүсэл оролдолгонь гүрэн түрын зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдэһыень мэдэнэт. К. П. Альцман үйлэдбэриин асуудалһаа гадна хүдэлмэришэдэйнгөө ажаһуудалай асуудалнуудта онсо анхарал хандуулна. Энэ табан жэлэй эхинһээ хойшо эндэ бүхыдөө 370 гаран квартиратай гэрнүүд баригдажа, комбинадай 500 гаран хүдэлмэришэн гэр байраяа һайжаруулһан байна. Тиихэдэ хамтын шэнэ байра, ясли-сад ашаглалгада түшаагдаа. Мүнөө шэнэ поликлиникэ, столово баригдажа байнхай. Хүтэлбэрилэгшын иимэ анхарал оролдолгодо хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа харюусана.

Тэрэшэлэн элидхэлшэ зарим томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй элдэб шалтагаан урдаа баряад, байрын гэрнүүдые муугаар баридаг тухай хэлээ. Энэ «Бурмясопром» нэгэдэл, «Главбурятстрой» трест болон бусадта хабаатай. Мүн олон хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэдэй һаадгүйгөөр ажаллаха эрхэ байдал байгуулха хэрэгтэ анхарал һулаар хандуулна гээд шүүмжэлэгдээ.

Удаань элидхэлшэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хэр хабаададаг тухай хөөрэһэн байха юм. Хүтэлбэрилэгшэдэй диилэнхи олониинь өөһэдынгөө ажал хэрэгүүдээр, абари зангаараа залуушуулда жэшээ харуулдаг, тэдэнэртэ ходо зүбшэл заабари үгэжэ байдаг. Тэдэнэр политическэ болон экономическа һуралсалай пропагандистнараар хүдэлдэг. Гэхэтэй хамта зарим хүтэлбэрилэгшэд сүлөөгүйбди гээд энэ шухала хүдэлмэриһөө хулжахаяа һанана. Тиихэдэ зарим хүтэлбэрилэгшэд дайнай болон ажалай ветерануудта анхарал хандуулнагүй гэһэн гомдолнууд партийна органуудта ороно. Иимэ ябадалтай эбсэжэ яашье болохогүй. Илангаяа мүнөө Илалтын 40 жэлэй ойн тэмдэглэгдэхэеэ байһан үедэ эдэ нүхэдөө дэмжэхэ, тэдэндэ туһалха ёһотойбди гээд элидхэлшэ хэлэбэ. Тэрэшэлэн нүхэр Басаев өөрынгөө тушаалые хэрэглэжэ, бүдүүлиг, зандарган зан гаргаха, гүрэнэй зөөри хулгайлха гэхэ мэтын хуули буса ябадал гаргадаг хүнүүдэй үшөөл бии байһые мэдүүлбэ. Иимэ хүнүүд хүтэлбэрилэгшэдөөр хүдэлхэ ёһогүй гэбэ.

Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой начальник А. С. Коренев ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй хүмү[]жүүлхы үүргэ дээшэлүү[]асуудалда онсо анхарал ха[]дуулаа. Депогой бүхы шат[]хүтэлбэрилэгшэд хүмүүжү[]гын хүдэлмэридэ эдэбхи[]гээр хабаадана. Олонхинь []литическэ болон экономич[е]ска һуралсалай пропагандис[т]нар. Хүтэлбэрилэгшэд саг []гэлжэ хүдэлмэришэдтэй []зажа хөөрэлдэдэг байна. []дэлмэришэдэй гаргаһан эдэб[хи] үүсхэлые дары дэмжэжэ, []рэниие олоной хэрэг болгох[о] оролдоно. Залуу хүбүүд дү[й] дүршэлтэй һурган хүмүүж[]лэгшэдтэ даалгагдажа үг[]дэг. Доодо шатын хүтэлбэр[и]лэгшэд болохо мастернууд б[о]лон бригадирнуудай хүмү[]жүүлгын хүдэлмэри эдэб[]тэйгээр ябуулдаг болоһон[]ашаар ажалай болон нийт[]журам эбдэхэ ушар үсөөро[]

— Коллектив дотор эбт[эй] зетэй, бэе бэеэ ойлгосо[]худэлхэ тааруу зохид бай[]тоггоохо гээшэ хүтэлбэрил[]шэ бүхэнэй уялга болоно[]гээд «Бурятмебель» нэгэд[]лэй генеральна директ[ор] А. П. Шапиро хэлэбэ.— Би[]энээндэ ехэ анхарал хандуу[]дагбди. Иимэ байдал тогт[]жо шадаагүй һаа энэ колле[к]тивые ажалша коллектив []тоолоһоной хэрэггүй. Үн[]ойлголсожо, нэгэл һанам[]гаар, эбтэй зетэйгээр хүд[]һэн коллектив хараалһан []рилгонуудаа дүүргэжэ ша[]даг гэжэ олон жэлэй д[]дүршэл гэршэлнэ. Тиимэһ[]хүтэлбэрилэгшэ бүхэн эн[]ниие хараада абаха ёһото[й] гэбэ тэрэ.

Энэ талаар бригадна п[]рядай ехэ арга боломжо[]байһан тухай хэлээ. Үнэхэ[]роошье, иимэ аргаар хүдэл[]бригадын гэшүүд нэгэ зор[и]готой, бэе бэеһээ дулдыд[]ги, бултанай түлөө харюус[]га ехэтэй байһан тула эб[]зетэй байна. Эндэһээ аж[]лайнь журамшье һайн.

Судна бүтээлгын заводо[й] директор **А. В. Юхлин** н[]жэ хэлэбэ: хүтэлбэрилэгш[]хүмүүжүүлэгшэдээр түрэд[]гүй. Тэдэнэр коллектив д[о]тор хүдэлжэ, тэрэнэй хүнд[]дэ хүртэхэдөөл хүмүүжүүл[]шэд болодог. Харин хүтэл[бэ]рилэгшэ коллектив хоёр б[]бэеэ ойлголсоогүй һаа, []муу. Ажал хэрэгүүдынь ур[]шаа ябахагүй.

Тус заводто мэргэжэлтэд[]хүтэлбэрилхы ажалда дэбжү[]хэдээ тон анхаралтайга[]шэлэн абадаг байна. Эн[]тэдэнэй үйлэдбэриеэ эмхид[]хэ, хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ үг[]ойлгуулха шадабари, эр[]мэдэсэ, абари зан гэх[]тые бултыень хаража үзэ[]байха юм. Эндэ хүдэлдэг []хы мэргэжэлтэдэй 97 п[]центнь дээдэ һургуулитайну[]Бэшэшье хүтэлбэрилхы []шаалда хүдэлдэг хүнүүд []һал эрдэм һургуулитай зо[]Инженерно-техническэ хүд[]мэришэд 4 жэл бүхэндэ ш[]галта гарадаг юм. Һүүлэй ш[]галтын дүнгөөр нэгэ хүн []тэлбэрилхы тушаалда хүдэл[]шадахагүй гэжэ элирүүлэг[]һэн байна. Мүнөө тэрэ туша[]һаа сүлөөлэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн тус конференци[]дэ «Теплоприбор» завод[ой] директор **В. Б. Нимаев**, []гэй начальнигай орлогшо **В.** **Ларионов**, ЗММК-гай дирек[тор] **А. А. Модогоев**, прибор []тээлгын нэгэдэлэй генера[ль]на директор **И. С. Медвед[]** гэгшэд өөһэдынгөө дүй д[]шэл тухай хөөрэһэн, мүн []үеын хүтэлбэрилэгшэдэй ям[]байха тухай өөһэдынгөө []намжа хэлэһэн байна.

Конференциин түгэсхэл[]партиин Октябрьска райкомо[й] нэгэдэхи секретарь **И. А. [А]такшинова** үгэ абажа, ии[]конференцинүүдые районуу[д]та үнгэргэхэ тухай һанам[]оруулаа.

Тус конференцидэ КПСС[-эй] обкомой агитаци болон п[ро]пагандын таһагые даагш[ын] орлогшо **В. Л. Кургузов**, об[]профсоведэй түрүүлэгшэ **Н.** **Розанов** гэгшэд хабаадаба.

М. САНДАНОВ

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ
тобшо мэдээсэл

ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

КПСС-эй Северобайкальскын горкомдо районой партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан үнгэргэгдэбэ. Арадай хинагшадай бүхэсоюзна зүблөөнэй дүнгүүд тухай, тэрэ зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн үгэ соо табигдаһан заабари болон тобшололнуудай үндэһөөр арадай хиналтые һайжаруулха талаар районой партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Тус асуудалаар КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретарь Л. П. Табалаев элидхэл хээ. Тиихэдэ арадай хиналтын городской комитедэй түрүүлэгшэ Н. А. Рассудов нэмэлтэ элидхэл хэһэн байна.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын заһабарилгын баазын партбюрогой секретарь Г. Н. Саликаева, тоннельнэ 11-дэхи отрядай арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ Ю. Г. Субботин, Хойто-Муяын арадай хиналтын поселково бүлэгэй түрүүлэгшэ Л. Д. Рудковская, болон бусад элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа.

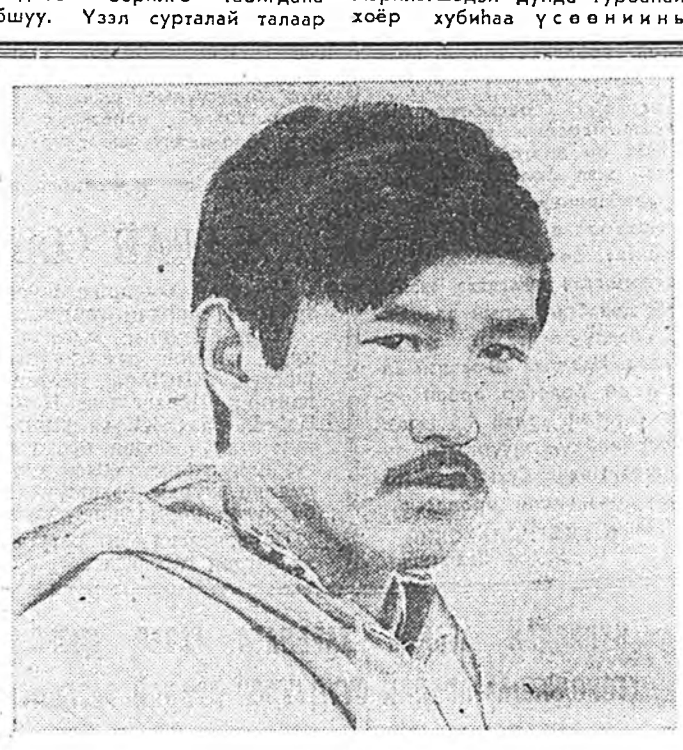
КОМСОМОЛОЙ ЗУУРШАЛГААР

Кичерэ поселогой ВЛКСМ-эй комитедтэ ВЛКСМ-эй райкомой эрхэ түлөөлэлгэтэй олон залуу коммунистнууд һунгагданхай. Иимэ байдал, хэнэйшье мэдэһээр, комсомолой хүдэлмэриие һайжаруулха, эдэбхижүүлхэ хэрэгтэ гүнзэгыгөөр нүлөөлнэ. Жэшээнь, һаяшаг Нина Желубенковае КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абахыень комсомолой комитет зууршалга хэһэн байгаа. Тэрэ мүнөө үхибүүдэй «Белочка» саадай комсомолой бюрогой секретаряар һунгагданхай. Энэ организаци поселок соо эгээл эдэбхитэйгээр хүдэлмэридэг эмхи боложо шаданхай.

Прорабска 1-дэхи участогай партбюрогой секретарь А. Лукьянов комсомолшуудай дунда урагшатай хүдэлмэри ябуулжа байдаг. 608-дахи СМП-гэй комсомолшууд мүн лэ үйлэдбэриин хэрэгтэ, ниитын ажабайдалда эдэбхитэй хабаадалсадаг суутай. Поездын начальнигай орлогшо А. Шееров, комплексно бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой В. Аксенов залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэдэг байна.

Энэ жэлдэ комсомолой организаци модошо дархан И. Чакуст, электрик С. Зацепин, хабсаргагша П. Витенко гэгшэдтэ КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар орохыень зууршалаа.

К. ЖАМЬЯНОВ,
манай корр.

ЭСЭГЫНГЭЭ ЗҮРГӨӨР

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Хара багаһаа хойшо Лубсан-Нима хонин ажалтай һайса танил. Тэрэнэй эсэгэ Аюша Олзобоевич Олзобоев Шулуутын талада эгсэ хорин табан жэлэй туршада даалгагдаһан хонин ажалдаа амжалтатайгаар хүдэлжэ, нютаг голдоо хүндэтэй, алдар солотой болоһон юм. Һургуулида, хожомынь арбан нэгэдэхи ГПТУ-да һуража байхадаа, Лубсан-Нима гэртэхиндээ туһалха, газаа дособохи ажалыень хэлсэжэ үрдеэд лэ байгша бэлэй. Уданшьегүй залуу хүбүүн сэрэгэй албанда мордоо һэн. Холын дайдада ябахадаһь, түрэл Шулуутань, гэртэхиниинь, үетэн нүхэдынь ходол һанагдадаг бэлэй. Албанһаа табигдажа ерэмсээрээ, совхоздоо үлэжэ, электромонтер мэргэжэлээрээ хүдэлжэ эхилбэ. Нютагтаа ажаллажа байһан хадаа амаралтынгаа үдэрнүүдтэ наһатай болоһон аба, эжыдээ туһалжал байһаниинь ойлгосотой ааб даа. Һайнаар харюулжа, зунай, намарай сагта хүшэ тамирыень һайжаруулхые оролдоо. Үглөө эртэһээ үдэшэ орой болотор Лубсан-Нима хонидойнгоо хажууһаа холододоггүй бэлэй. Уданшьегүй хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ саг дүтэлжэ, залуу хонишод түрүүшынгээ жэлһээ өөһэдөө эхэ хонидые үрэжүүлхэ гэжэ шиидээ һэн. Табигдадаг эрилтэнүүдыень хараадаа абаха, хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ пункт зохидоор түхеэрбэд. Стотой хонидые элирүүлхэ зорилготойгоор отарадань асарагдаһан хусануудые һайнаар харууһалаа бэлэй. Тиигэжэ хонидые үрэжүүлгын харюусалгатай хаһа-

Нэгэтэ ажал хүдэлмэреэ дүүргэжэ, тухаяа абамсаараа, эсэгэнь хүбүүндээ хандажа, суг хүдэлэе гэжэ дурадхаа бэлэй. Хожомынь абынгаа наһанайнгаа амаралтада гарахада, Лубсан-Нима отарыень даажа абаа һэн. Тэрэ гэһээршье табадахи жэлынь ябажа байна. Энэ үедэ Лубсан-Нима айл боложо түбхинөө. Альбина һамганиинь лесотехник мэргэжэлээ орхижо, нүхэртэеэ хүдэлжэ эхилээ юм. Һубай мал харууһалжа байһан залуу хонишодой ажалай амжалтанууд жэлһээ жэлдэ дээшэлжэ эхилээ. Урзанда дүршэлтэй болоһон залуу хонишодто эхэ хонидой отара даажа абахыень совхозой диреки дурадхаа һэн. Лубсан-Нима Альбина хоёр бэрхэшээлнүүдһээ сухарягүй. Эхэ хонидые хурьгалуулжа, түл түрэсыень гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ гээшэ хүшэрхэн лэ хэрэг. Нэн түрүүн Олзобоевтон хонидоо да эрхим бэлэдхэлтэйгээр хүрэжэ ерээ һэн, эхэ хонидоо үрэжүүлгые залуу хонишод, һара хахадай туршада үнгэргэжэ шадаа һэн. Энэ үедэ Олзобоевтондо туһалхаяа ерэһэн Константин Содбоевтой хамта Лубсан-Нима отараяа намар орой болотор тариаанай поли дээрэ харууһалхые оролдоо. Үдэр, сагай ошохонь түргэн, уданшьегүй хонидынь хурьгалжа захалаа бэлэй. Түрүүшын хурьгадые яажа абаһанаа Олзобоевой отарынхид мартадаггүй. Одоол унтаха нойргүй хүдэлхэ саг тудалдаал һэн даа. Теэд оролдосотой ажал хүдэлмэри хододоол һайн үрэ дүнгүүдтэй байдаг ха юм даа. Комсомол-залуушуулай отарынхид түрүүшынгээ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абажа, хонин бүриһөө 4 килограмм ноохо хайшалжа шадаа бэлэй. Түйлаһан амжалтануудаараа зоригжоһон залуу хонишод хойто жэлдэньшье зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаха, эхэһээнь һалгааха үедэнь хурьгадайнгаа шэгнүүрые 18 килограммһаа доошо бэшэ болгохо, хонин бүриһөө 3,7 килограмм ноохо хайшалжа абаха социалис уялга абаад хүдэлжэ эхилээ һэн.

Ажалдаа дүй дүршэлтэй болоһон Константин Содбоевто эхэ хонидой отара даалгагдажа, тэрэ Майя һамгантаяа Олзобоевтонһоо холо бэшэ отарада нүүбэ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо комсомол-залуушуулай отарынхид бэе бэедээ ябалсадаг, туһалалсадаг, хоорондоо мүрысэн ажалладаг юм.

Байгша ондо Олзобоевой отарынхид абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шадаһан алдартай. Энэ хэрэгтэ албанһаа табигдажа ерэһээр эндэ хүдэлжэ байһан Баир Цыбиков, хурьгашад Александр Базаров, Жэгжэ Дугаров гэгшэд хубитаяа ехээр оруулаа юм. Загарайн районой хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ «Дружба» совхозой Л-Н. Олзобоевой хүтэлбэрилдэг хонишодой бригадынхид илажа, Лубсан-Нима районой чемпион гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Энэ намар республикын хонишодой суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Лубсан-Нима ерэхэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абажа, эхэһээнь һалгаатараа 20 килограмм шэгнүүртэй болгохо, хонин бүриһөө 3,8 килограмм ноохо хайшалхабди гэжэ мэдүүлээ һэн.

Абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө комсомол-залуушуулай бригадынхид малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхээ, саг болзортонь хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлжэ үрдеэ. Малай үбэлжэлгын харюусалгатай хаһые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа юм. Гэр байра һайнаар түхеэрэгдэнхэй, малай дал дулаалагдажа, шабагдажа дүүргэгдэнхэй.

Хэдэн жэлдэ хонин ажал дээрэ амжалтатайгаар хүдэлжэ байһан Лубсан-Нима Хүндэлэлэй грамотануудаар, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Табан жэлэй залуу гвардеец», «Эрхим залуу малшан» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагданхай.

Энэ жэлэй эхиндэ Лубсан-Нима Олзобоев КПСС-эй гэшүүндэ абтаа юм.

Шулуута голой залуу коммунист хүбүүн ажалайнгаа амжалтые улам арьбадхан, аба эжынгээ хэжэ ябаһан хэрэгые саашадань үг залгамжалуулан хүгжөөхэ зорилготой.

С. РИНЧИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лубсан-Нима Олзобоев.

М. ЛАВРЕНТЬЕВЭЙ фото.

ХАСУУРТЫН ЛУГОВОД

Хорин районой түрүү луговодуудай нэгэн Михаил Иванович Шевченко Хасууртын совхозой лугомелиоративна отрядые арбан табан жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Тэрэ Хасууртын-Адагай нуга сабшалангые һайжаруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа шадаа. Суута луговодой отрядта 422 гектар газар даалгагдажа үгтэнхэй. Тэрэнэйнгээ гектар бүхэниие һайжаруулха хэрэгтэ Михаил Иванович өөрынгөө һанал бодол хандуулдаг, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг юм.

Нүхэр Шевченкын ударидадаг коллективтэ табан хүн ажаллана, эдэнэртэ хэрэгтэй техникэ хүсэд хүрэхөөр үгтэнхэй. Иигэжэ тус отрядайхид даалгагдаһан газар дээрээ түхэреэн жэлэй туршада хүдэлжэ,жэл бүри баян ургаса абадаг юм. Тэдэнэр нуга сабшаландаа ямар хүдэлмэри ябуулдаг юм гэхэдэ, нэн түрүүн хабартаа газараа шулуу шохойһоо, модо бургааһанһаа сэбэрлэдэг, тиигээд бүхэли зунаа, намараа нуга сабшалангаа һайсахан уһалдаг, үбэлэй үедэ тошо ехээр хүргэжэ, хабарынь һайрамаар унадалуулдаг, минеральна болон органическа үтэгжүүлгэнүүдые оруулдаг, газарайнгаа үрэжэлтэ хубииень һайжаруулха талаар ажал хэдэг байна. Иигэжэ эдэ бүгэдын ашаар һүүлэй үедэ Хасууртын-Адагай сабшалангай ургаса хараа байса дээшэлээ. Суута луговод арбан жэлэй урда тээ сабшалангайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 10—15 центнер ургаса абадаг һаа, харин эдэ жэлнүүдтэ гектарай 30—35 центнер хүрэтэр үбһэ ногоо ургуулна гэхэ гү, али бүхыдөө 15 мянган центнерһээ үлүү ургаса хуряана.

Байгша ондо тус отрядай гэшүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлһэн байха юм. Мүн лэ тэрэнэй даадаг сабшалангай ногоогоор сенаж дарадаг. Хура бороогой ехээр ороходонь, тэдэнэр саг хүлеэжэ байнгүй, сенаж дараха хүдэлмэри ябуулдаг. Жэл бүхэндэ эндэ 10 мянган центнер иимэ тэжээл нөөсэлэгдэнэ.

Энэ жэлэй тэжээл бэлэдхэлгэдэ 21 хүн хүдэлөө. Эдэнэй хахадынь отрядай гэшүүд юм. Жэшээлхэдэ, Е. Е. Кожевников, А. И. Шевченко, Ф. В. Мартынов, А. Е. Иванов болон бусад һайнаар хүдэлжэ, түсэбэй дүүргэлтэдэ эхэхэн хубитаяа оруулаа.

Жэл бүри эдэнэр 70 гектарта олон жэлэй ногоо таридаг заншалтай юм. Энэ участок дээрэһээ гектар бүриһөө 50 центнер ногоон хуряагдадаг. Энэ талмайн ургасые сэсэглэжэ байхадань, тон богони болзорто хуряажа абадаг юм. Олон жэлэй ногоо тарихынгаа урда тээ газараа һайнаар бэлдэжэ, сентябриин эхеэр тэрэнээ таридаг байна. Эгээл энэ саг соо тарихадань, ургасынь гараса һайн байдаг шуу. Тэрэ талмайнь уһалагдадаг хадаа жэл бүхэндэ баян ургаса үгэдэг юм. Байгша ондо эндэһээ гектарай 55 центнер ногоон абтаһан байна.

М. И. Шевченкын даадаг лугомелиоративна отрядайхид ямаршье уларилтай сагта тоггууритай ургаса ургуулжа шададаг болонхой. Энэ үрэ дүн юунһээ эхитэйб гэхэдэ, газараа шанаржуулан һайжаруулһандаа үндэһэтэй бшуу.

Тэрэ түйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, бүри ехэ амжалтын хойноһоо хододоо оролдожо ябадаг хүн юм. КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын хэлэһэн үгэнүүдтэй тус отрядай гэшүүд танилсажа, хани халуунаар дэмжэнэ. Үйлэдбэриин бүхы хүсэ, арга боломжые зүбөөр хэрэглэхэ, мүн ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тухай Константин Устиновичай үгэ дотор онсо анхаралай хандуулагдаһаниинь эдэнэртэ һайн ойлгосотой.

Ушар иимэһээ материальна нөөсэнүүдтэ бодомжотойгоор, эзэн ёһоор хандаһанай ашаар тус коллективэй үшөө ехэ амжалта түйлаха байһаниинь дамжаггүй.

— Түрэл партиингаа бидэнэй урда табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын тула газартаа эзэн ёһоор хандаха, нуга сабшалангайнгаа үрэжэлыень һайжаруулха хэрэгтэ бидэ, Хасууртын луговодууд онсо анхаралаа хандуулхабди, тэрэнэй түлөө тэмсэхэбди, — гэжэ лугомелиоративна отрядай бригадир үнэн зүрхэнһөө мэдүүлбэ.

С. ХАМАГАНОВА,
хүдөө бэшэгшэ.

МОСКВА. **Оронойнмай ниислэл хотодо дүтэхэнэ Курьяново һууринда овощ болон жэмэсүүдые хадагалха асари томо худалдаа наймаанай предприяти ашаглалгада үгтэбэ. Энэ баазада ургасын дээжые имагтал түмэр харгыгаар бэ автомобильна транспортаар асарха бэшэ, мүн уһан замаар ашаалан зөөхэ арга бии, юуб гэхэдэ, тэрэ Москва гол дээрэ баригдаа бшуу.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ предприятиин зүрхэн гэжэ тоологдодог компрессорнүүдэй зал соо.

ТАСС-ай фотохронико.

...нишон ажалтай хүм, тиимэшье хүнгэн бэ... юм даа. Тиимэһээ ... оролдосотойгоор. ...эр худэлхэ гээшэ ...эд һанадагби. Олон ... иигэжэ бододог. ... хонишоной хүдэлмэ...гэхэн ажал гэжэ һа... хүнүүд дайралдадаг. ... һубай хонидые ха...да, хэхэ юумэн юу ...эдэг заримашуул яһа...имэ һанамжа тон бу... тоолодог болонхойб.

...аран жэлэй туршада ...ор хүдэлнэб. Эдэ ...эй туршада мэргэ... олон нюусануу...эжэ абагдаа. Тиимэ...шоной ажал хүнгэн ...эгүй байнаб.

...эээ эхэ хонидой ота...жа ябахадаа, түлгэ ба хонидые харууһалаа ... хүнгэн, бэлэн бэ гэ... һэм. Тэрэмни ба...уу байгаа. Үнэн дээ... хонидые адуулха ... тиимэшье бэлэн ...эг байшоо...

Үнгэрэгшэ жэлдэ муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлаа һэмди. Ноохо хайшалалгаар түсэбтэ даабаримнай үлүүлэн дүүргэгдээ һэн. Хонин бүриһөө дундa зэргээр 3,4 килограмм һамнай элитэ. Харууһалжа байгаа зуһагуудайнгаа толгой бүриһөө 3,5 килограмм ноохо хайшалан абаха гэһэн зорилготойбди.

Манай ажахыда шадамар нүхэдтөө ёһото жэшээ харуулна бшуу.

Үбэлжэлгэ гээшэ харюусалгатай хаһа гээд мэдээжэ. Тиимэһээ малшадай ажал хэрэгүүдэй урагшатай, бүтэсэтэй

МААНАДАА МАРТАНГҮЙГӨӨР...

ноохон хайшалагдаа. Энэмнай түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо, 200 граммаар дээшээ болоно. Харууһалжа байһан хонидоо гарзалуулангүй ондо оруулаа бэлэйбди.

Мүнөө бидэнэр Эрье гэжэ газарта үбэлжэлгээ үнгэргэжэ байнабди. Адуулжа байһан хонидойнгоо 99,2 процентые гарзалуулангүй ондо оруулха, тиин тэдэнээ эхэ хонидой отара бүридхэлгэдэ тобир тарганаар хүргэн үгэхэ ёһотойбди. Ноохо хайшалалгааршье түсэбтэ даабаряа дүүргэхын тула оролдохо бэрхэ хонишод, малшад үсөөн бэшэ юм. Тэдэнэй тоодо хонишод П. Ф. Фёдоров, Р. О. Чимитов, В. Е. Бобков, һаалишад Ф. Р. Оцимик, М. Д. Хайрутдинова, В. К. Донской, М. И. Гарист болон бусад оролсоно. Эдэ нүхэднай хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлдэг зон гээшэ. Мүнөө тэдэнэр Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойн баярые ажалай бэлэгүүдэр угтахын тула тэмсэн, түгэс һанал бодолтойгоор ажаллана. Тиигэжэ суг хүдэлдэг байхынь тула тэдэнэй хүдэлмэридэ нүлөөлхэ, шадаал һаа, тааруу эрхэ байдал хангаха шухала. Энэ хэрэгтэ соёлшод, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд хубитаяа оруулжа байха зэргэтэй гээд мэдээжэ. Теэд үнэн дээрээ бидэнэй эрилтэ, хэрэглэмжэнүүд гүйсэд дүүрэнээр хангагдана гэмээр бэшэ. Түрүүлэн хэрэглэгдэхэ эд бараа, жэшээлхэдэ, хилээмэ, гурил болон тамхи гэхэ мэтэшэлэниие худалдажа абахын түлөө 20—30 километрэй зайда үбэлэй шэмэрүүн хүйтэнэй үедэ ябажа байха туха сүлөө, арга шадал бидэндэ, холын гүүртэ, отара дээрэ ажаллан ябагшадта, хаана байхаб даа?! Энээниие ойлгохо хэрэгтэй. Энэ асуудалаар бидэ ажахынгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ нэгэтэ бэшэ хандаһан, олон суглаанууд дээрэ дуулгаһан зон гээшэбди. Теэд энэ асуудалнай огто шиидхэгдээгүй байһаар. Хоримнай райпогой автолавка харагдахаяа болинхой. Холо газарта байһан хонишодто хүрөөд, бусахаяа залхуурна бэшэ аал гэһэн бодол түрэнэ.

Түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхые оролдожо ябаһан хонишод, малшадые мартангүйгөөр, худалдаа наймаанай, бэеын элүүрэй, соёлой талаар гүйсэд һайнаар хангажа байгыт гэжэ тэдээндэ ханданабди.

П. ФИЛИППОВ,
Хоримн районой Дэдэ-Тайлсын совхозой ахалагша хонишон.

Улаан-Үдын трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын коллектив дотор КПСС-эй гэшүүн Улаан-Сэсэг Гутаббаловна Дондукова табан жэлдэ эндэ хүдэлхэ зуураа, хододоо түрүү зэргэдэ дабшана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: У. Г. Дондукова.

В. ПЛУТТЫН фото.

АЖАЛШАД ЗУБШЭНЭ, ДУРАДХАНА, ШҮҮМЖЭЛНЭ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй һүүлшын һара эхилжэ байна гээшэ. Тиимэһээ байгша оной даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө республика доторнай дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябаса, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон эрхим ажалша коллективүүдэй ажалай үрэ дүнгүүд тухай үргэлжэ мэдээсэжэ байгаабди. Тиигэжэ репортажууд, корреспонденцинүүд, мэдээсэлнүүд «Агуу Октябриин хүндэлэлдэ», «Республикымнай ажалай үдэр», «Агуу Илалта угтуулан», «Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ» гэһэн болон бусад ниитэ гаршагууд доро энэ жэлэй ажалай урилдаанай эршэтэ долгиной эбхэрэл тухай хөөрэбэ.

ЗОРИЛГОНУУД ШЭНЭЭР ТАБИГДАА

Бэшэгүүдэй шэнжэлэл

Республикын ажалша түмэнэй эдэбхи үүсхэлтэй ажал хэрэгүүд тушаа ноябрь һарада хэблэгдэһэн материалнуудайнгаа зариманда, уншагшад, таанадайнгаа анхаралые хандуулхамнай.

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын байгуулагдаһаар 25 жэлэй ой һаяшаг гүйсөө. Энэ баяр ёһололтойнь дашарамдуулан, предприятиин түрүү хүдэлмэришэн Л. Яковенкын «1989 оной тоосоогоор» гэжэ статья «Ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ» гэһэн ниитэ гаршаг доро ноябриин 4-дэ толилоо һэмди. Энэ нүхэр тэрээн соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхиндэ «Буряад үнэн» газетын түрүү бэшэгээр» табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлхэб» гэжэ мэдүүлээ һэм.

Харин мүнөө «Буряад үнэнэй» уншагшадта уялгаяа бэелүүлһэн тухайгаа мэдээсэнэб. Табан жэлэй бэшэ, харин найман жэлэй түсэбые дүүргэжэ шадабаб».

Түсэбтэ табан жэлэй эхиндэ үндэр социалис уялга абаһанаа ниитэлһэн түрүү хүдэлмэришэнэй үгэдөө хэр хүрэһэн тухайгаа хөөрэһэниинь һайшаалтай байна. Тиихэдэ Л. Яковенкын жэшээтэ ажал суг хүдэлэгшэдэйнь үндэр бүтээсэ туйлаха ябадалда нүлөөлөө гэхэдэ алдуугүй. Жэшээлхэдэ, мүнөө тус фабрикын эрхим 43 хүдэлмэришэн олон станогуудта хүдэлнэ. Энэмнай мүрысөөнэй хүсэтэ эршые, нүлөөе эли бодоор харуулһан тодо һонор гэршэ мүн.

Газетэмнай саашадаашье иимэ түрүү хүдэлмэришэдтэ үргэлжэ үгэ үгэжэ байха.

Хүндэтэ хүдэлмэришэд ба хүдөө бэшэгшэднай, үйлэдбэриин түрүүшүүл тухай бэшэхэдээ, тэдэнэй түрүү дүй дүршэлдэнь гол анхаралаа хандуулжа, яажа, хайшан гэжэ, ажалай ямар түрүү онол аргануудые хэрэглэн, амжалта туйлагданаб гээд харуулбал, зохистой байгаа гээд һанагдана.

Газетэмнай үнгэрһэн һарын туршада түрүү дүй дүршэлдэ зорюулһан хэдэн материал толилоо. Тэдэнэй нэгэн гэбэл, «Анхарагты, түрүү дүй дүршэл» гэһэн ниитэ гаршаг доро «Мал ажалай арга нөөсэнүүд» гэжэ «Правда» газетэһээ абтажа үгтэһэн оршуулгын материал болоно. Тиимэһээ энээндэл адли тодо һонор, гүнзэгы шүүмжэлэлтэй статьянууд болон корреспонденцинүүдые эльгээжэ байбалтнай һайн байгаа.

Октябрь һарада КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ Пленум боложо үнгэрөө. Тиигэжэ ороной хүдөө ажахые саашаданъ хурдан түргэнөөр хүгжөөлгын шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Тус Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр К. У. Черненкын тэндэ хэлэһэн үгэ соо найруулагдаһан тобшолол болон заабаринуудые бэелүүлхэ талаар хүдэлмэри республика доторнай үргэнөөр ябуулагдажа байнхай. Газетымнай хэдэн номернуудта энэ талаар ямар хэмжээнүүдэй хараалагдажа байһан тушаа, газарай ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула ямар хүдэлмэриин бэелүүлэгдэжэ байһан тухайда хэдэн материалнууд толилогдоо. Саашадаашье бидэнэр КПСС-эй ЦК-гай энэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хүдэлмэридэ бидэнэй анхаралаа ехээр хандуулха байһамнай элитэ. Тиимэһээ газарай урэжэл һайжаруулха талаар республикын колхоз, совхозуудта ямар хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлэгдэжэ байһан тухай, лугомелиоративна отрядуудай габшагай ажал тухай, дүй дүршэл тухайнь мэдээсэлнүүд, хөөрөөнүүд хэблэгдэжэ байха.

Газетын хуудаһануудта ноябрь һарада өөрынгөө һуурие олоһон бусадшье статьянууд дээрэ тоггтомоор ааб даа. Гэбэшье коллективэймнай урда мүнөө табигдаһан шухала зорилгонууд тушаа саашаданъ тобшо тэдыгээр хөөрэхэмнай.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой заседани боложо үнгэрөө. Тэндэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр К. У. Черненко «Түсэбтэ табан жэлые эрхим һайнаар түгэсхэхэ, экономикын эршэ түгэс хүгжэлтые хурдадхаха» гэһэн үгэ хэлээ. Арадай ажахын һалбаринуудай саашадаа бэелүүлхэ гол шухала зорилгонууд тэрээн соонь тодорхойлогдобо. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой заседаниин шиидхэбэринүүд, энэ үгэ соо хэгдэһэн тобшолол, заабаринууд мүнөө парти ба бүхы арадаймнай гол анхаралда байна. Манай газетын коллектив Политбюрогой заседаниин шиидхэбэринүүдые, республикымнай ажалша түмэнэй һайшаан дэмжэһэн тухай мэдээсэлнүүдые толилон гаргаа. Иигээд саашадаа табан жэлэй түсэбые саатагүй сүм дүүргэхын, үлүүлмээр газартань бүри үндэр үрэ дүнгүүдые туйлахын тула олон түмэнэй хүсэл оролдолго тушаа бэшэжэ байгыт гэжэ уншагшадтаа хандамабди. Тиихэдээ түбхын түрүүндэ түүхэй эд болон хэрэгсэлнүүдые алмаха, арьбалха гэһэн бүгэдэ арадай тэмсэлдэ анхарха хэрэгтэй бшуу. Мүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хүдэлмэриин хэр хангалтатайгаар ажалша коллективтэтнай бэелүүлэгдэжэ байһанда анхаралаа хандуулха шухала.

Совет арадай урда партиин табиһан зорилгонуудые дүүргэхэ хүдэлмэри республика доторнай улам үргэдэнэ. Жэшээлхэдэ, Загарайн, Хоримн районуудай колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехника», «Сельхозхимия» нэгэдэлнүүдэй, үһанай ажахын эмхинүүдэй, механизаторнуудай, хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй абаһан социалис уялганууд хэлэгшыемнай гэршэлнэ. Иигэжэл республикымнай эрхим ажалша коллективүүд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые бүхыдэнь сүм дүүргэхын тула социалис мүрысөөндэ эхи табина, олониитын хүсэл эрмэлзэлдэ эршэ оруулна.

Хүндэтэ манай хүдэлмэришэд ба хүдөө бэшэгшэд, газетыемнай гаргалсаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг бусад нүхэд, үдэрһөө үдэртэ үргэдэжэ, далижажа байгаа бүгэдэ арадайнгаа мүрысөөнэй ябаса тухай, тэрэнэй хэр зэргэ эмхитэйгээр ябуулагдадаг тухай, эрхимлэгшэдэй амжалтанууд тухай дуулгаха бэзэт гэжэ найданабди.

ИЛАЛТЫН 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ТАНГАРИГТАА ҮНЭН СЭХЭ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ морин сэрэгшэд нэрэ солоёо дуудуулһан гээшэ. Тэдэнэр бүхы сэрэгшэдтэл адли Эхэ орондоо үнэн сэхэ ябахабди гэһэн нангин шахаа тангаригаа үгэжэ, хархис дайсантай тэмсэлдэ мордодог һэн.

Генерал Беловой ударидаһан гвардейскэ морин сэрэгэй 1-дэхи корпусой 2-дохи дивизиин 4-дэхи полкын сэрэгшэ нютагаймнай хүбүүн Гомбо Ринчинович Шагдаров Вязьма, Дорогобуж хотонууд шадар болоһон хүндэ байлдаануудай үедэ энэ полкын бүридэлдэ ороһон намтартай.

Хэжэнгын районой Дунда-Худан нютагта үндыһэн Г. Р. Шагдаров 1934—1935 онуудта Буряадай морин сэрэгэй полкдо алба хэжэ ябахадаа, иимэ тангариг үгэһэн юм. Гомбо Ринчинович фашис этэгээдүүдтэй тэмсэлдэ жагсахадаа, дахяад тэрэ шахаа тангаригаа эжэлүүдгүи һанаандаа оруулаа һэн. Теэд тиигэншьегүй аргагүй байгаа. Эхэ орондомнай анхабтар ехэ аюул тохёолдоод байгаа ха юм.

Нютагаймнай хүбүүндэ дайсанай танкнуудые буудаха зэбсэг даалгагдажа үгтөө һэн. Харюусалгатай хэрэг сэрэгшэдэ найдагдаба. Г. Шагдаров уялгаяа жэншэдгүй һайнаар дүүргэдэг байгаа.

Нэгэтэ иимэ нэгэ байлдаанда тэрэ хабаадаа һэн. Эзэлжэ байһан газараа орхихогүй гэһэн захиралта үгтэбэ. Сэрэгшэ дайсанай һомонһоо хороожо, үсэд нэтэрүүгээр урагшаа тэгүүлһэн танкнуудые мэргэн буудалгаар угтажа эхилбэ. Гэбэшье хас тамгата нэгэ танкын жолоошон бэеэ нюугаад байһан газарыень тухайлжа, амиды юумэнэй үлэхэ бэшээр буудажа оробо. Тиимэһээл фашистнар тэндэ байһан сэрэгшэ хосороо байха гээд найдаа. Зүгөөр хүсэтэ энэ машинын саашаа дабшамсаар, Г. Шагдаров дахяад буудажа захалаа һэн. Тиихэдэ энээхэн байлдаанай үедэ тэрэ хүндөөр шархатаһан байна. Гэбэшье эрэлхэг зоригтой сэрэгшэ бууга хаянгүй, өөһэдынхидтөө мүлхижэ ерэһэн. Нютагаймнай хүбүүн шахаа тангаригтаа үнэн сэхэ ябаһанаа иигэжэл харуулдаг, элирхэйлдэг байгаа. Тэрэ, үнэхөөрөөл, гвардиин нэрэ зэргэдэ хүрэмөөр тулалдадаг һэн. Г. Шагдаров дүн хамта 4 танк, 5 бронетранспортер, 18 автомашина, дайсанай олон тоото сэрэгшэдые хюдаһан юм. Эдэ бүгэдэ тушаа тэрэниие шагналда зууршуулһан нэгэ документ доторнь бэшэгдэһэн байдаг. Энэнь фашис Германиин газар дээрэ 1945 оной апрелиин 25-да бэшэгдээ. Эрэлхэг сэрэгшэдэ удаадахи шагналынь Илалтын үдэр — Майн 9-дэ барюулагдаа һэн. Тиигэжэ Гомбо Ринчиновичэй энгэртэ Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын дайнай II, Алдар Солын III шатын, Улаан Одоной орденууд, «Шэн зоригой түлөө», «Берлиниие абаһанай түлөө» болон бусад медальнууд яларһан байна.

Ами наһаяа хайрлангүй Эхэ ороноо хамгаалхаб гэһэн нангин тангаригтаа үнэн сэхэ ябаһан юрын сэрэгшэ Г. Р. Шагдаровай намтар иимэл даа. Тэрэ фашис Германиин зүрхэн Берлин хүрэтэр байлдаануудта хабаадаха зуураа, таба дахин шархатаһан байна.

Нютагаймнай баатар хүбүүдэй нэгэн Г. Р. Шагдаровай дайшалхы намтарай хуудаһанууд баяншье, һониншье, һургаалтайшье гээд тэмдэглэлтэй.

С. ХАНДАЖАПОВ,
дайнай ветеран.

ЕРЭЭДҮЙ ХАЛААНДА —АНХАРАЛ

Эдир үетэниие һургаха, хүмүүжүүлхэ, илангаяа ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ мүнөө ехэ удха шанартай болонхой. Энэ шухала хэрэгтэ Ахын районой һургуулинуудта бага бэшэ анхарал хандуулагдажа байдаг гэбэл, алдуу болохогүй. Гансашье һургуулинууд бэшэ, харин ниитын эмхи зургаанууд, колхозуудай правленинүүд болон партийна эхин организацинууд энэ хэрэгтэ сэхэ хабаатай. Илангаяа байгша ондо абтаһан һургуулиин реформо тухай Хуули энэ талаар эли тодо харгы зам нээжэ үгэнэ.

Орлигой дунда һургуулиин 10-дахи «б» классда болоһон түрэлхидэй болон һурагшадай хамтын суглаан тухай богонихоноор хөөрэхэмни.

Эндэ һургуулиин директор, РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник Мария Пурбоевна Галсанова һурагшад болон түрэлхидэй үмэнэ һургуулиин реформын гол удха шанар тухай тобшохоноор хөөрөөд, Совет орон дотор арадай гэгээрэлэй хүгжэлтын замые эли тодо тоо, баримтануудаар гэршэлэн харуулаа.

—Түрэлхид ба һурагшадай гол зорилго юун бэ гэхэдэ, хамтын хүсөөр, бүхы эмхи зургаануудта түшэглэн, реформын гол зорилгонуудые бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулха хэрэг болоно, —гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Удаань һурагша Бата-Мүнхэ Осохеев классайнгаа бэелүүлжэ байһан хүдэлмэри тухай тобшо мэдээсэл хээ. Энэ классай һурагшад һургуулиин урда табигдаһан бүхы хэрэгүүдтэ хабаадалсадаг. Зунай сагта ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Тиигэжэ тэдэнэй олонхидынь ажахынуудай правленинүүд болон партийна, комсомолой организацинуудай зүгһөө халуун баяр баясхаланда, Хүндэлэлэй грамотануудта хүртэһэн байха юм.

Суглаан дээрэ түрэлхид: дайнай ба ажалай ветеран Доржо Цыретарович Наханцаков, Александр Елбаевич Очиров үгэ хэлээ.

Районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй гэгээрэлэй таһагые даагша РСФСР-эй ба СССР-эй арадай гэгээрэлэй отличник Дари Дашеевна Мункорова үгэ хэлэжэ, Ахын һургуулинуудта шэнэ реформын али зэргээр хүсэндөө орожо байһан тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Классай комсорг Валентина Галсанова үгэ хэлэхэдээ, һайнаар һураха, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадаха, һуралсалайнгаа түгэсхэлдэ түрэл һургуулида һурагша бүхэн һайхан дурасхаал үлөөхэ зэргэтэй гэжэ тэмдэглэбэ. Жэшээлхэдэ, һургуули дүүргэгшэ бүхэн модо таряад, тэрэнээ нэгэдэхи классай һурагшадта даалгажа үгэхэ байна. Тэрэнь модоёо арбан жэлдэ харууһалха, наринаар сахиха ушартай...

Эдиршүүл — манай ерээдүй. Тиимэһээ тэдэниие һургалга ба хүмүүжүүлгэ аха нүхэдэй, бидэнэй нангин хэрэгнай гээшэл.

Вл. ГАЛСАНОВ.

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэлдэ тусхай метеорологическа албан эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй ажалһаа гол үйлэдбэриин үрэ дүнгүүд сэхэ дулдыдадаг гээшэ. Эндэ хүдэлдэг мэргэжэлтэд сооһоо инженер-метеоролог Н. Карпович шударгы бэрхэ ажалаараа шалгардаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Карпович ажалдаа.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТҮРҮҮ БРИГАДА

«Буржелезобетон» нэгэдэлэй 3-дахи филиалай соргонуудай цех коллективэй гол цехүүдэй нэгэн юм. Эндэ Буряад ороноймнай барилганудта хэрэглэгдэдэг түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй олон зүйлнүүд үйлэдбэрилэгдэдэг.

Николай Алексеевич Евсюковой хүтэлбэрилдэг бетонщигуудай коммунис ажалай бригада тус цехтэ хүдэлдэг. Тус коллективэй гэшүүд ажал эмхидхэлгын түрүү онол арга хэрэглэн хүдэлнэ. Тиимэһээ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлажа, социалис мүрысөөндэ онсо шалгардагшье байһаниинь гайхалгүи. Энэ бригадынхид байгша ондо гурба дахин цех доторoo эрхимлэһэн алдартай. Жэшээлхэдэ, тэдэнэр хабсаргагдамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ түсэбөө саг үргэлжэ үлүүлнэ. Энэ коллективэй гэшүүд жэлэй эхинһээ хойшо ажалай журам нэгэтэшье эбдээгүй гээд тэмдэглэлтэй.

Николай Алексеевич өөрөө, бригадын хэдэн гэшүүд үнинэй эндэ хүдэлжэ байнхай. Жэшээнь, Галина Терентьевна Ямбурова. Энэ нүхэрнай 17 жэлэй саада тээ тус предприятида штукатураар ажаллажа эхилээ һэн. Мүнөө шадамар бэрхэ бетонщик юм. Тэрэшэлэн хүдэлмэришэд Л. С. Филончик, Л. А. Толкуева болон бусад тухай мүн лэ һайн һураг суу таранхай. Тиимэһээ коллективтэнь орёо зүйлэй продукци үйлэдбэрилхэ даабари үгтэдэг. Бригадын гэшүүд хүтэлбэриин иимэ найдабариие гүйсэд харюулдаг гуримтай.

М. СУТУРИН,
манай штатнабэшэ корр.

ХАРЮУСАЛГА ЕХЭТЭЙГЭЭР...

Һү һаалиин манай Эреэлжэнэй коллектив продукци үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ һү тушааха жэлэй түсэб болзорһоонь урид энэ үдэрнүүдтэ дүүргэбэ. Ажалай энэ амжалта ямар үндэһэ һууритай гээшэб? Нэн түрүүн бүридэн тогтонижоһон эбтэй зэтэй коллектив хадаа амжалтын гол хүсэн болонхой гэжэ тэмдэглэхэ байнаб. Манай фермэдэ хүдэлэгшэдэй олонхиднай комсомол болон залуушуул юм. Гэбэшье эдэнэр бултадаа шахуу малшадай ажалда манда дүршэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Василий Долганов, Клавдия Владимирова, Светлана Нимаева гэгшэд ганса фермэдээ бэшэ,мүн Сэлэнгынгээ совхоз дотор мэдээжэ һаалишад болонхой.

Коллектив дотор тогтоһон бэе бэеэ ойлголсолгын, бэе бэедээ туһалалсалгын оршон байдал, хүн бүхэнэй оролдолго амжалтын үндэһэ һуури боложо үгэнэ. Гүрэнэй түсэб болон абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоһон нүхэднай коллективэй урда табигдаһан харюусалга гүйсэд мэдэржэ, ажалай журам наринаар сахидаг байна. Мүн үнеэдтэ үгтэхэ хоол саг болзор соогоо буилуулагдадаг. Тиихэдэ мал адуулагшаднай харууһалжа байһан үнеэдээ зунай үедэ һайнаар адуулха гэжэ оролдодог. Онсолходо, үйлэдбэриин гурим, ажалай журам хазагайруулһан нэгэшье ушар коллективэй суглаан дээрэ һүүлэй үедэ хаража үзэгдөөгүй.

Бидэнэр социалис мүрысөөе ёһын тэдыдэ бэшэ, харин бодото дээрэнь эмхидхэхэ, ябуулха гэжэ оролдодогбди. Тусхайлбал, һаалишан бүхэн мүрысөөнэй өөрын тусхай дэбтэртэй. Энээн соонь коллективэй хамтын уялга зорилгонууд, мүн хубиинь өөрын түсэб, уялга, тэрэшэлэн үнеэдэй бүлэг бүхэнһөө, үнеэн бүхэнһөө абтаха ёһотой, үнэн дээрэ һаагдажа байһан һүнэй хэмжээн гэхэ мэтэнүүд тэмдэглэгдэдэг. Һаалишан хэды тугал абахаб, һүнэйнгөө хэды хубинень ямар шанартайгаар тушаахаб — эдэ бүгэдэ хэрэг мүрысөөнэй гуримай шухала эрилтэ юм. Жэлэй эхинһээ хойшо гүрэндэ тушаагдаһан продукциимнай 80 процентнь нэгэдэхи сортын сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна. Продукциин шанарые дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжонууд үшөө хүсэд хэрэглэгдээгүй байһаар. Тиихэдэ продукциемнай сэхэ фермэ дээрэһээ тушаажа абаха гуримда тоһоной завод үшөө ороодүй.

Үнеэдэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжонууд гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй гэжэ өөрыгөө шүүмжэлхэ ёһотойбди. Жэлэй эхинһээ үнеэн бүриһөө дундa зэргээр 2 мянган килограмм һүн һаагдаһан байна. Совхоз соогоо эрхимлээшье һаа, районой түрүү Булагай, Залаагай фермэнүүдэй коллективүүдһээ зарим тэды гээгдэлтэйбди. Зүгөөр дүршэлтэй һаалишаднай эрхим дүнгүүдые туйлажа шадана. Т. Куценко, К. Владимирова гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалай жэшээ харуулна. Хэрбээ фермын бусад һаалишад түрүүшүүлэй туйлаһан хэмжээнэй продукци абаа һаа, ажал хэрэгнай бүришье элеэр, обёормоор харагдаха һэн. Зарим һаалишаднай хүсэд дүршэлтэй үшөөл болоодүй. Залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлнэбди. Жэшээлхэдэ, залуу һаалишан С. Нимаева байгша ондо хоёрдохи классай мастер гэһэн нэрэ зэргэдэ шалгалта барихын тула зооветеринарна һуралсалда хабаадана, эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлнэ, эрхим дүнгүүдые туйлаха гэжэ оролдожо байнхай. Иигэжэл фермымнай хүдэлмэрилэгшэ бүхэн мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ.

«Хүдэлмэриин газарнуудай аттестаци хэлгэ хадаа үйлэдбэриин хүсэ шадалые, түхеэрэлгэнүүдые бүри гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэлгын түлөө тэмсэлтэй тапаршагүй холбоотой байха», —гэжэ нүхэр К. У. Черненко тэмдэглэпэн байна. Бидэнэр үшөө дахин малшан бүхэнэй ажалай газарнуудай аттестаци үнгэргэхэ ёһотойбди. Илангаяа тэжээлэй цех болон оньһон түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэриие хангадаг малшадай харюусалгые, эрдэм мэдэсые дээшэлүүлгэдэ энэ гурим нүлөө үзүүлхэ ха юм. Юуб гэхэдэ, имагтал фермын энэ участогуудта бэрхэшээлнүүд үбэлжэлгын үедэ ушардаг гээшэ. Оньһон орёо түхеэрэлгэнүүдые тусхай бэлэдхэлгүй хүнүүдтэ даалгажархёод, эбдэрхэ, һандарха үедэнь бидэ продукци ехээр гээнэ ха юмбибди.

Тобшолон хэлэхэдэ, үбэлжэлгын үедэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга боломжотойбди. Бидэнэр мүнөө жэлэй түсэбһөө гадуур 25 центнерһээ бага бэшэ һү гүрэндэ тушааха зорилго урдаа табяад, шармайн хүдэлжэ байнабди.

Г. ИЛЬИЧЕВ,
Сэлэнгын совхозой Эреэлжэнэй фермые даагша.

ЭБ НАЙРАМДАЛДА ЗОРЮУЛБА

Загарайн районно больницын профсоюзай организациин суглаан тээмэндэ боложо, хүдэлмэрилэгшэ бүхэн нэгэ үдэрэйнгөө салин хүлһэ эб найрамдалай жасада оруулха гэһэн шиидхэбэри абаа һэн. Удаань районно больницада ажаллагшадай үүсхэлые эмшэлгын эндэхи бусад эмхинүүдэй гэшүүд дэмжээ. Тиигэжэ районой эмшэд 12 мянга гаран түхэриг суглуулаа.

Пенсидэ гараһаншье һаа, үшөө хүдэлжэ байһан медицинскэ сестра Е. Я. Школьникова, Буряадай АССР-эй габьяата врач-рентгенолог С. Ч. Вампилова хоёр энэ үүсхэл гаргаа.

Т. ХОРОШИХ,
хүдөө бэшэгшэ.

«Будамшууда» харюусана

«ТӨӨРИҺЭН ҮЙЛСЭНҮҮД»

Манай газетэ энэ оной октябриин 13-да иимэ нэрэтэй фельетон толилоо һэн. Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой шэнэ кварталнуудай зарим үйлсэ, гудамжануудта шэнэ нэрэ олгогдоһон аад, тэдэнь мүнөө хуушан нэрээрээ зандаа, зарим гэрнүүдэй номернууд худхаранхай гээд, шүүмжэлэл хэгдэһэн байна.

Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын управлениин начальник В. Е. Нефедьев редакцидамнай иимэ харюу эльгээбэ:

«Коммунальна ажахын управлени Октябрьска районие болбосон түхэлтэй болгохо комбинадай хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта 43-дахи, 44-дэхи кварталнуудтахи үйлсэнүүдэй нэрэнүүдые, гэрнүүдэй худхарһан номернуудые шалгаха хүдэлмэри ябуулжа, статья соо хэлэгдэһэн дутуу дунданууд бии гэжэ тодорхойлоо.

Ноябриин 25 болотор Шумяцкиин ба Батаровай нэрэмжэтэ үйлсэнүүдтэ нэрэнүүдэйнь гаршаг үлгэхэ гэһэн даабари районие болбосон түхэлтэй болгохо комбинадта үгтэбэ.

Тэндэхи гэрнүүдэй номернуудые гуримшуулха даабари гэр байрын ажахын үйлэдбэриин управлениидэ үгтөө гээд дуулганабди».

ИЛАЛТЫН 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

БААТАРШАЛГА БА БЭШЭГҮҮД

Яруунын райсоведэй депутат, коммунист Иван Максимович Трофимов — хуушанай улаан партизан — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай эхилхэдэнь, фронтдо эльгээгыт гэhэн гуйлтатайгаар райвоенкомадта хандаа hэн. Зүгөөр тэрэ Улаан Армиин зэргэдэ 1942 оной эхиндэ абтаhан юм. Энэл оной июль hарада Баруун-Хойто фронт дээрэ дайсантай тулалдаанда орожо, И. Трофимов дайшалхы замаа эхилhэн юм.

Тэрэ удангүй стрелково ротын отделениин командир болобо. Нэгэтэ шанга байлдаанда И. Трофимов хүндөөр шархатаа. Һүүлээрнь Федора Евдокимовна hамгандаа тэрэ иигэжэ бэшэбэ: «Халуун байлдаанда нэгэ багахан «шулгархайтай» болооб. Һанаагаа зобохо юумэн үгы даа. Һаядаа дахинаа фашистнуудые сохилсожо эхилхэб». Энэл бэшэг соогоо районойнгоо ажалшадта мэндые хүргөөд, хэр зэргээр социалис уялгануудаа дүүргэжэ, мүн фронтдо ямар туhа хүргэжэ байhаарнь тэрэ hонирхоо бэлэй.

И. Трофимовай госпитальhоо гарахадань, батальоной командирай политчастиин талаар орлогшо тэрэниие дуудажа хөөрэлдэбэ. Тиихэдэ И. Трофимов шэнэ томилолго абаа. Тэрэ ротын партийна эмхидхэгшээр табигдаhан юм. Энэ этигэл найдабариие Иван Максимович саашадаа өөрынгөө дайшалхы хэрэгүүдээр харюулаа.

1944 оной июль hарада манай сэрэгшэд Режицскэ шэглэлээр добтолго эхилбэ. И. Трофимов ротынгоо сэрэгшэдтэй хамта добтолгодо ороhон частьнуудай түрүүшын зэргэдэ ябалсаа. Латвиин Пайдары гэжэ тосхондо немецүүд олон тоото дот, дзодтой шанга бүхэлэлгэ хэhэн байгаа. Зүгөөр манай сэрэгшэдэй сохилто түргэншье, хүсэтэйшье байжа, И. Трофимовай ротын сэрэгшэд окопуудта түрүүлэн ороо. Иван Трофимов гарай тулалдаанда 5 фашистые буудан унагаажа, үшөө хоёрыень кинжалаар хадхажа hалгаба. Энэ траншейе эзэлhэнэйнгээ удаа Трофимовай стрелково рото гол гаталжа, Пайдары hууриниие эзэлхэ гэhэн шэнэ даабари абаба. Тиигэбэл энэ тосхоной хажуугаар гараhан шоссе харгы дайсадhаа хаагдаха байгаа ха юм.

Немецүүд Пайдары тосхониие манайхидта үгэхэгүйе оролдон, шангаар бүхэлhэн байгаа. Захын гэрнүүдтэ буунууд тодхогдонхой, hууринай хажуу тээ танкнууд нюугдажа, шоройгоор булагдаhан байба.

Тулалдаанай урда тээ парторг И. Трофимов ротынгоо бүхы коммунистнуудай партийна суглаа үнгэргэбэ. Ротын командиртай хамта парторг сэрэгшэдэй урда дайшалхы зорилгонуудые табижа, коммунист бүхэндэ байлдаанай үедэ хаана, хэн ябахаб гэжэ ойлгуулба. Энэ хадаа коммунистнуудта тон харюусалгатай даабари болоо юм. Коммунистнууд фашистнуудые бута сохихо шанга добтолгын болохоёо байhан тушаа сэрэгшэдтэ хөөрэжэ үгэбэд.

Манай артиллериин таhалгаряагүй нэерээн доро Трофимовай рото урагшаа добтолбо. Теэд хүлеэгдээгүйгөөр хажуу тээhээнь гэнтэ дайсанай пулемет буудажа эхилбэ. Сэрэгшэд хэбтэшэбэ. Эндэ минута бүхэн тон үнэтэй байгаа, юундэб гэхэдэ, удаарбал, добтолгонь урагшагүйдэхэ байгаа бшуу.

Энэ үедэ ротын парторг Трофимов hуга харайн урагшаа гаража, хашхарба: «Коммунистнууд, минии хойноhоо урагшаа! Фашист шолмосуудые сохигты!». Уданшьегүй ротын сэрэгшэд Пайдары тосхон руу оробод. Командирайнгаа хойноhоо отделениин сэрэгшэд болон, бүхы ротонь добтолгодо оробо.

Энэ hууриниие сүлөөлhэн тухай полкын командир, гвардиин подполковник Дегтярь иигэжэ бэшээ hэн: «Нүхэр Трофимов өөрынгөө отделенитэй эгээл түрүүлэн урагшаа гаража, бүхы сэрэгшэдтэеэ голые гаталаад, Пайдары тосхондо ороо. Эндэ тон хатуу байлдаан болоо. Немецүүд байлдаанда ороогүй байhан шэнэ сэрэгшэдые табяа. Эдэ сэрэгшэд тосхонhоо холо бэшэ байрлаhан байгаа. Тулалдаанай үедэ взводой командир лейтенант Долгих шархатажа, байлдаанай газарhаа гараба. Трофимов удаан бодожо байнгүй, взводой командалгые өөртөө даажа абаба.

Дайсад тоогоороо hураггүй олон байгаа. Эдэнэр ротые хүреэлжэ эхилбэ. Манай сэрэгшэдэй патронуудшье дууhаха дүтэлэнхэй. Энэ хүндэ үедэ байлдаанай газарта Трофимов бии боложо, бардам шангаар хашхарба: «Бидэ, ородууд, бүгэдые түйлахабди! Урагшаа, геройнууд!».

Нүхэр Трофимов, хутагаа hугалжа, түрүүлэн гарай тулалдаанда ороод, хоёр фашистые хороогоо. Буугай hомоной эшхэрээн доро парторгын үгэнүүд дуулдана: «Нохосуудые сохигты. Буугаар, кинжалаар, гранатаар сохигты, хюдагты!». Красноармеецүүд Трофимовай хойноhоо дайшалхы тугаа хаража ябаhан шэнгеэр дабхинад. Немецүүд хатуу шанга добтолгын урдаhаа тэсэнгүй, зүг бүхэн тээшэ гүйлдэжэ эхилбэ. Энэ үедэ Трофимов хүл руугаа буугай тобшодо дайруулшаба. Халуун дээрэнь нэгэ хэдэн алха гүйhөөр ябаба. Теэд hүүлдэнь хүндөөр шархатаhанаа тэрэ мэдэбэ. «Ээх! Сүлөөгүй сагта хаанаhаа дайралдаба гээшэб» гэжэ бодоно.

Зүгөөр сэрэгшэд дайлалдаhаар. Трофимов немецэй автомат абаад, үбдэжэ яншаhан хүлөөшье мартаад, шүдөө зуун, гэдэргээ сухарин гүйлдэhэн дайсадые буудажа оробо.

Трофимовай ротын дайлалдаhан газарта дайсадай 150 алуулhан солдадууд ба офицернүүд хэбтэбэ. Энэ тулалдаанай дүүрэhэн хойно, ехэ шуhанай гараhанhаа боложо, Трофимовай бэень муудаба. Ротын командир хоёр сэрэгшэдтэ захиралта үгэжэ, Трофимовые госпитальда абаашуулба. Бүхы ротонь өөhэдынгөө дуратай парторгдо түргэн саг соо эдэгэхыень, түрэл частьдаа ерэхыень хүсөө бэлэй.

Иван Максимович Трофимовай эрэлхэг габьяада зорюулан, армиин политотдел тусхай хуудаhануудые барлан гаргаба. Эндэ «Трофимов шэнгеэр дайлалдагты!» гэhэн уряа байгаа. Трофимов ажабайдалай ехэ зам гаталаа. Тэрэ үедэ 40 гаран наhатай ябаа. Немецүүдтэй тэмсэhэн шэрүүн хатуу байлдаанда мүхэшэгүй зориг, хүсэл эрмэлзэл харуулаа. Хүндэ хүшэр үедэ аюулые гаталхадаа, зориhоноо табидаггүй байhаараа шалгараа.

Ахалагша сержант Трофимов, нүхэдтэеэ хамта баяр болон хүндэ бэрхэшээлнүүдые хубаалдажа, өөрынгөө үнэн сэхэ большевик үгөөр сэрэгшэдэй зоригыень бадараадаг hэн.

Трофимов байлдаанда орохоёо хүлеэжэ ядан байгаа. Байлдаанай урда тээ ахадаа бэшэhэн бэшэг соогоо тэрэ иигэжэ бэшээ hэн: «Хүндэтэ ахамни! Үглөөдэр байлдаанда орохомни. Өөртөө найдаhан шэнгеэр намда найда. Саашадаа дайлалдахадаа, оролдой газарые бузарлахагүйб. Хайра гамгүй немец эзэмдэгшэдые үгы хэхэб».

Трофимов өөрынгөө эдэ үгэнүүдтэ үнэн сэхэ бэлэй. Ехэ дайшалхы габьяатай байжа, «Шэн зоригой түлөө» медаляар, «Улаан Одоной», «Алдар солын» гурбадахи шатын орденуудаар тэрэ шагнагдаа.

И. М. Трофимов Яруунын районно Соведэй депутат байhан тула нютагайнгаа ажалшадта байлдаанай гал дүлэнhөө иигэжэ бэшээ hэн: «Та бүгэдэндэ дайлалдажа байhан фронтhоо халуун амар мэндые хүргэнэб. Ажалдатнай амжалта хүсэнэб. Өөрынгөө богонихон бэшэг соо таанадтаа фронт дээрэхи байдал тушаа дуулгахамни. Үргэн ехэ Эхэ оронойнгоо бүхы хүбүүдтэй хамта би нютаг ороноо хамгаалалсан, фашистнуудые сохилсоноб. Һаяхан манай правительство минии дайшалхы хэрэгүүдые үндэрөөр сэгнэжэ, бэшэ олон сэрэгшэдэй тоодо намда 1945 оной мартын 24-нэй СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Ленинэй орден «Алтан одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Герой гэhэн үндэр нэрэ зэргэ олгоо.

Хэнэйшье мэдэhээр, манай орондо хэншье Герой болохо аргатай гээшэ. Зүгөөр фронт дээрэ дайсаниие хайра гамгүй сохихо хэрэгтэй. Харин тылдэ ажалай эрхим жэшээ харуулан ажаллаха ёhотой. Тиимэhээ, хүндэтэ hунгагшад, өөhэдынгөө жэшээтэ ажалаар фронтын сэрэгшэдтэ харата муухай дайсаниие бута сохиходонь туhалхыетнай хүсэнэб... Түргэн уулзатараа баяртай, минии хүндэтэ hунгагшад!

Фронтhоо халуун мэндые хүргэгшэ танай депутат, Советскэ Союзай Герой И. М. Трофимов».

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай hүүлээр И. М. Трофимов түрэл Яруунынгаа райондо ерээ. Түрүүшээр заганаhай заводой директорэй орлогшоор хүдэлөө. Удаань райисполкомой түрүүлэгшын орлогшоор hунгагдаа. 1950 ондо хүдөө ажахын кадрнуудые бэхижүүлгын үедэ гээгдэжэ ябаhан Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо түрүүлэгшээр hунгагдаба. Богонихон сагай болзор соо энэ колхоз гээгдэлhээ гаража эхилээ hэн. Тиимэhээ И. М. Трофимовай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар хоёр дахин hунгагдаhаниинь гайхалгүй. И. М. Трофимов наhанайнгаа амаралтада гаратараа колхозой түрүүлэгшээр хүдэлөө hэн. Тэрэ 1975 оной февралиин 3-да наhа бараа.

И. М. Трофимов тухай дурасхаал нютагаархинайнь, тэрэниие мэдэхэ таниха хүнүүдэй сэдьхэлдэ хэзээдэшье мартагдахагүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ мүхэшэгүй зоригтой, зүрхэтэй, hайхан сэдьхэлтэй, хүнүүдые хүндэлдэг хүн байhан юм.

Д. ЦЫРЕНОВ,
манай штатнабэшэ корреспондент.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

СССР: ҮНЭН СЭХЭ, ЭРИД ШУУД ХАРАА БОДО…

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын Великобританиин лейборис партиин хүтэлбэрилэгшэ Н. Киннок ба Австриин республикын федеральна канцлер Ф. Зиновац гэгшэдтэй уулзахадаа хэhэн мэдүүлгэнүүдые баруун оронуудай олондо мэдээсэл хүргэдэг хэрэгсэлнүүд. «Буу зэбсэгүүдые хороохо ябадал түйлахаар бэлэн байhан тухайгаа Москва шэнэ онсо шухала дохёо үгэбэ» гэжэ сэгнэбэ.

Эдэ уулзалгануудай үедэ ядерна буу зэбсэгүүдэй ехээр бүтээн гаргагдажа байhан ябадалые хизаарлаха талаар зорилгонууд айхабтар шухала асуудалнууд болгогдожо харагдаhан ушар хадаа ядерна дайнай аюулые багадхахын тулада Совет правительствын эрид шиидэнги байhанай ээлжээтэ гэршэ болобо. Москвада болоhон хөөрэлдөөнhөө эдэ асуудалнуудаар «Советскэ Союзай Вашингтонтой хэлсээ баталхаар үнэн, шууд сэхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байhанда» этигэнэб гэжэ Н. Киннок баруун оронуудай журналистнуудай асуудалнуудта харюусахадаа тэмдэглээ.

Эдэ асуудалнуудаар СССР-эй хараа бодолнуудые ажаглан хараха зуураа, баруун оронуудай политическэ шэнжэлэгшэд ба хэблэл Советскэ Союзай тэдэниие комплексноор шиидхэхын түлөө оролдожо байhанда анхарал хандуулна. Замбуулинай дайдада ядерна зэбсэг гаргахагүй, стратегическэ ба дунда зэргын зайда буудагдаха ядерна зэбсэгүүдые хороохо хай хоорондоо таhаршагүй холбо асуудалнуудай бүхэли комплекс США-тай хөөрэлдөө хэжэ эхилхэ манай ороной дурадхал тушаа эндэ х дэнэ. «Советскэ Союз үргэн ехэ асуу нуудаар үнэн сэхэ хөөрэлдөө хэхээр лэн, бүтэмжэтэй hайн шиидхэбэринү абахаар бэлэн» гээд Австриин «Н цайтунг» газетэ бэшэнэ.

Буу зэбсэгүүдые хуряан абаха та Советскэ Союзай дурадхажа байhан дорхой программа дэлхэйн арадуудай сэл эрмэлзэлдэ сүм харюусана. Э тушаа Нью-Йоркдо hүүлэй үдэрн ООН-ой баталан абаhан шиидхэбэри эли тодо гэршэ боложо үгэнэ. ОО Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи ко замбуулинай дайдада буу зэбсэг олоор гаргаха ябадалые болюулха хай проектын резолюциие hайшэ байна. Сэрэгэй бүлэглэлдэ хабаадаг оронуудай дурадхаhан энэ докумен тор бүгэдэ ниитын эб найрамдал ба гүй байдалай аша туhада замбуул дайдада буу зэбсэг гаргаха бүхы боломжодо хаалта табиха уряа хэгд

ООН-ой ба уласхоорондын бусад ралдаануудай шиидхэбэринүүд, баруу нуудай олониитын дайнда эсэргүү ганууд СССР-эй бүтэмжэтэй hайн д халнуудые бодото дээрэнь заатагүй лүүлхэ шухала байhаниие үшөө дахи шэлнэ.

ЮНЕСКО-е ЮУНЭЙ ТҮЛӨӨ ХАРДАНАБ

Гэгээрэл болбосоролой, эрдэм ухаанай ба соёлой асуудалнуудай талаар ООН-ой тусхай эмхи зургаан —ЮНЕСКО-е жэлhээ дээшэ саг соо Вашингтон нюуса далдагүйгөөр хардажа, занажа байна. Хэрбээ өөрынгөө «хараа бодолые хубилгаагүй» гээшэ hаань, 1984 оной эсэс болотор энэ организациhаа гарахабди гэжэ Холбоото Штадууд занаалта хэнэ. Эндэ Вашингтоной аша туhада хэлэгдэжэ байhаниинь ойлгосотой. Мэнэ hаяхан США-гай конгрессменүүдэй нэгэн Шойер гэгшэ хэтэржэ ерэхэдээ, «юушье үлээнгүйгөөр ЮНЕСКО-е үй бута сохихо» гэжэ мэдүүлээ.

США-гай захиргаанай урда мүнөөнэй ЮНЕСКО ямар зэмэтэй болобоб? Вашингтоной hанамжын ёhоор, тэрэ «политическэ асуудалнуудта» анхарал ехээр хандуулна. Жэшээнь, США-гай hанаанда тааруугүйгөөр тэрэ шэг шарайн илгаагаар доромжолго хэдэг, соёл гэгээрэлэй асуудал шиидхэдэггүй Израилиин, ЮАР-ай расис журамуудые буруушаана. Холбоото Штадууд ЮНЕСКО-гой трибуные хаахые хүсэнэ, тиигэжэ хадань дайнда бэлдэлгын түсэбүүдэй бэелүүлэгдэжэ байhан орондо эрдэм наука, соёл гэгээрэл хүгжөөхэ хэрэг амжалтатайгаар шиидхэгдэнэгүй гэжэ тэрэ трибуна дээрэhээ хэлэгдэхэгүй байгаа ха юм. Экономическа хүгжэлтын талаар мэдээсэл абажа байха уласхоорондын шэнэ орган байгуулхагүй, хүгжэжэ байhан гүрэнүүдэй арадуудай национальна соёл гэгээрэлэй хүгжэлтые дараха hэдэлгэ тушаа юумэ хэлэнгүй, амандаа уhа балгаад байха эрилтэ ЮНЕСКО-до Вашингтон табина. ЮНЕСКО-гой уласхоорондын трибуна дээрэhээ Холбоото Штадуудай hанаанда таатай урягай дэжэ байхые Вашингтон хүсэнэ.

США-гай иимэ бүдүүлиг аашан буруушааха зуураа, ЮНЕСКО-гой ральна директор А. М. М'боу гэгшэ рижда хэблэгдэдэг «Поилитик этран гэжэ журналай асуудалда харюу үгэ иигэжэ мэдүүлhэн: «Ямар нэгэ ган гү, али бүлэг гүрэнүүдэй аша туhада хэхээр ЮНЕСКО байгуулагдаагүй Хэрбээ тиимэ байха болоо гээшэ hа рэ өөрынгөө уласхоорондын шэнжэ нарые, ажал ябуулгын үг зорилгы даха hэн».

ЮНЕСКО тушаа харата муухай ха га, заналта хэхынгээ хажуугаар США е hөөнь жэшээ абахые НАТО-гай харьяата гүрэнүүдтээ баалалта ехээ нэ. Гэбэшье Вашингтоной дахуул ор сахан Лондон энэ политикыень дэм «ЮНЕСКО-е хубилгаха эрилтын ханг гүй гээшэ hаа, Великобритани 1985 эсэсээр тэрэнэй бүридэлhөө гараха гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Хау гэгшэ мэдүүлнэ. Тетчерэй каби энэ шиидхэбэри Англиин түрүү ү олониитын дунда, мүн Европын мическа нэгэдэлдэ ородог гүрэ ехээр буруушаагдаба. ООН-ой Гене секретарь Перес де Куэльяр ба О Генеральна Ассамблейн XXXIX се түрүүлэгшэ П. Лусака гэгшэд Лон билдагууша муухай аашые мүн лэ э хэн буруушаагаа.

ЮНЕСКО хадаа Вашингтоной булга хаад хаяхые хүсэhэн ООН-ой тусха лэлтэй түрүүшын эмхи зургаан бэш даа.

УРУГВАЙН АРАДАЙ ИЛАЛТА

Политическэ айхабтар ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг Уругвайда болобо. Урда Америкын ехэ бэшэ энэ республикада ноябриин 25-да бүгэдэ ниитын hунгалта үнгэргэгдэжэ, сэрэгэй журам болюулагдан, засагайнь хүтэлбэри эрхэтэдэй гарта үгтэбэ. Һүүлэй 13 жэлэй туршада эндэхи арад конституциин ёhоор республикынгаа президентые, вице-президентые, сенаторнууд болон парламентын депутадуудые, департаментнуудай губернаторнуудые, нютагай засагай органуудые hунгаба гээшэ. Эндэ hунгалтын үнгэргэгдэhэн ушар хадаа сэрэгэй диктатурын хүндэ хүшэр эрхэ байдалда үргэн ниитэ арад зонойнь үсэд шанга тэмсэлээр түйлаhан илалта болоно. Һунгалтада политическэ 7 парти ба нэгэдэл хабаадаа. Тиигэжэ гол тэмсэл буржуазна хоёр ехэ парти — «Колорадо» ба Национальна («Бланко») гэдэгүүдэй, тиихэдэ зүүнэй тала баримталдаг хүсэнүүдэй коалициин — Үргэн фронтын (Уругвайн компарти оролсодог) дунда болоо.

Һунгалтын дүнгөөр hунгагшадай диилэнхи олониинь «Колорадо» партида дуугаа үгэбэ. Энэ партиин национальна гүйсэдхэхы комитедэй генеральна секретарь адвокат Хулио Мариа Сангинетти гэгшэ республикын президентээр hунгагдаба.

Һунгалта дээрэ Үргэн фронт мүн лэ горитойхон амжалта түйлажа шадаа. Һунгалтын урда тээхи кампанида ба hунгалтада тэрэнэй хабаадаhан ушар оронойнь түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй ехэ илалта мүн болоно. Сэрэгэй журамай үедэ Үргэн фронт эгээл ехээр хохидолдо ороhон, хэhэгдэдэг, мүшхүүлдэг, мүрдүүлдэг байhан. Үргэн фронтын түрүү зэргэ — Уругвайн коммунис парти— нюуса байдалда орохо баатай болоhон. Мүнөөшье болотор тэрэнэй ажал ябуулгань хорюулhаа болюулагдаагүй байhаар. КПУ-гай ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Родней Арисменди түрмэдэ хаагдаhан, hүүлээрнь оронhоо ондоо тээшээ эльгээгдэhэн юм. Мэнэ hаяхан тэрэ орон нютагтаа бусаха аргатай болоо. Хэдэн мянган эдэбхитэд түрмын оёорто, концлагерьнуудта, зобоогдоо, хэдэ мянган уругвайцууд эхэ оронhоо ошоhон. Үргэн фронтын гүйсэдхэхы тедэй түрүүлэгшэ Либер Сереньи олон жэлэй туршада түрмэдэ ха оронойнгоо политическэ байдалда даха эрхэhээ хаhагданхай.

Хэды тиимэ байгаашье hаань, фронт тон ехэ илалта түйлаба. Т кандидадуудай түлөө бүхы hунга 21-hээ дээшэ процентнь дуугаа байна. Ниислэл хотын мэрэй тушаал нэй тала баримталдаг хүсэнүүдэй дадай түлөө «Колорадо» партиинхи раггүй олон hунгагшад дуугаа үгөө шье Уругвайн хуулиин ёhоор hунг илалта түйлаhан партиин түлөөлэгш рэ тушаалда табигдаба. Иигэжэ фронт политическэ горитой ехэ хүсэ hан тухайгаа мэдүүлбэ, мүнөө тэр гөөр оронойнь, арадай шухала ас нуудые шиидхэхын аргагүй. Эрхэтэд хиргаан мүнөө энэ хүсые мэдэрхэ болобо.

Латиин Америкын урда зүгэй оронуудайхидал адли Уругвайда журамай арад зоноор дэмжэгд байhыень hунгалта элирхэйлэн ха Хоёр жэлэй саада тээ арадай тэм Боливида, нёдондо Аргентинада диктатурын hэлгэгдэhэниие hануула

Уругвайда үнгэргэгдэhэн hунгалта арбан нэгэн жэлдэ үргэлжэлhэн журамда эсэс табиба. Тиигэжэ аж лыень демократическа ёhоор хүгжөө нэй эрхэнүүдые hэргээн бодхоохо, тическэ партинуудай, профсоюзууда тын эмхинүүдэй ажал ябуулгануу римшуулха арга боломжо олдобо. захиргаанайнгаа экономикын хүндэ хойшолонгуудые усадхахыень, хүдэ гүйдэлгын ба үгытэй ядуу байдалай далнуудые шиидхэхыень арад зон х байна.

В. ЧУКС…
О. ШИРО…
М. МАРТЮШЕН…
(ТА…

Спорт

ТОБШОХОНООР...

БАРИЛДААН. Спортын мэргэжэл дээшэлүүлхэ hургуулинуудай суглуулагдамал командануудай дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Черкесск хотодо болобо. Россин Федерациин 20 область, хизаар болон автономито республикын суглуулагдамал командануудай 250 гаран бэлигтэй бэрхэ барилдаашад мүрысөөндэ хабаадаhан байгаа.

Сэхыень хэлэхэдэ, манай республикын ШВСМ-эй суглуулагдамал команда хангалтагүй үрэ дүн түйлажа, 9-дэхи hуури эзэлбэ.

Хубиин тоосоогоор манай командаhаа уласхоорондын классай спортын мастер Борис Будаев амжалта түйлажа, чемпион болоо. Хүндэ шэгнүүрэй барилдаашан, спортын мастер Анатолий Лезнов гурбадахи hуурида гаража, бронзо медаляар шагнагдаа.

БОКС. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Челябинск хотодо үнгэргэгдэжэ, сэрэгэй округуудай 200 гаран боксер, тэрэ тоодо дэлхэйн, Олимпиин наадануудай чемпионууд, шанда хүртэгшэд хабаадаhан байгаа.

Улаан-Үдын 1-дэхи дунда hургуули дүүргээд, Забайкалиин сэрэгэй округто алба хэжэ байhан Юрий Вдовин 91 хүрэтэр килограммай шэгнүүртэ мүрысэхэдөө, бронзо медаляар шагнагдаба. Тэрэ спортын мастер Матадые, мастерта кандидат Жуковскиие шүүhэн байгаа.

Тренер Сергей Банзаракцаевай hурагшада энэ жэл ехэ урагшатай байгаа гээд тэмдэглэлтэй. Тэрэ залуушуулай РСФСР-эй чемпион болоо hэн. Удаань ШВСМ-эй суглуулагдамал командануудай дунда Хабаровск хотонуудта үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ шалгаржа, Россин Федерациин чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Тиигэжэ тэрэ СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэв.

* * *

Боксоор ВЦСПС-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Москвада болобо. Загарайн хүүгэдэй спортын hургуулида тренер Анатолий Михеевэй хүтэлбэри доро арhан бээлэйн нюусатай танилсаhан, Зүүн Сибириин технологическа институдай барилгын факультедэй 1-дэхи курсын студент Олег Пятков эгээл хүнгэн шэгнүүртэнэй дундаhаа гурбадахи hуури эзэлбэ. Буряадай хүдөө ажахын институдай агрономическа факультедэй 2-дохи курсын студент, спортын мастерта кандидат Андрей Гыргенов хүнгэншэг шэгнүүртэ мүн лэ бронзо медаляар шагнагдаhан байха юм.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Баруун Германида тодхогдоhон американ ядерна зэбсэгүүдые усадхаха эрилтэ табиhан олон зоной хабаадалгатай жагсаалнууд эндэ боложо үргэлжэлhөөр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гамбургдахи жагсаалда хабаадагшад.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТАСС АПН.

МҮНӨӨ ҮЕЫН ГОЛ ШУХАЛА АСУУДАЛНУУД

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитедэй (политическэ асуудалнууд, аюулгүй байдалай, тэрэ тоодо буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудай хүдэлмэри тогтоолнуудай проектнүүдээр шиидхэбэринүүдые баталан абалгаар дүүрэбэ. Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха гэхэ мэтэ мүнөө үеын гол шухала асуудалнууд комитедэй үзэмжэдэ табигдаhан байгаа.

Комитет 60 гаран документ hайшаан абаба. Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, буу зэбсэгүүдые хурлаха талаар шэглүүлэгдэhэн тодорхой хэмжээнүүдые баталан абаха эрилтэ табиhан бүмбэрсэг дэлхэйн олонхи хүн зоной хүсэл эрмэлзэл тэдээн соо элирхэйлэн харуулагдаhан байна. Эдэнь замбуулинай дайдада буу зэбсэг бүтээн гаргахагүй, ядерна түхеэрэлгэнүүдые тэрэ хэмдэнь үлөөхэ, ядерна зэбсэг туршалгые бүгэдэ ниитээрээ бүрин хүсэдөөр хорихо, ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй, ядерна зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулха, иимэ буу зэбсэг хуряаха тухай Советскэ Союзай ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудай, бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй олонхи гүрэнүүдэй үүсхэлээр оруулагдаhан дурадхалнууд болоно. Нейтронно буу зэбсэг хорихо, хүн зониие алаха, хюдаха зорилготой бүхы түхэлэй шэнэ буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэнүүдые, зохёон бүтээлгые хорихо, ядерна буу зэбсэггүй зононуудые байгуулха тухай дурадхалнууд уласхоорондын олониитын анхарал ехээр татаhан байха юм.

КОММУНИСТНУУДАЙ ХҮТЭЛБЭРИ ДОРО

БЕЛГРАД. Югославиин арад зон национальна hайндэрөө — Республикын үдэрые баяр жабхалантайгаар тэмдэглэбэ.

1943 оной ноябриин 29-дэ фашис булимтарагшадhаа сүлөөлэгдэhэн Боснийн Яйца гэжэ багахан хотодо Югославиин арадай сүлөөрэлгын фашизмда эсэргүү вечэй (АВНОЮ) хоёрдохи сесси болжо, социалис хубилалтануудай үндэhэ hуурине табиhан түүхэтэ шиидхэбэринүүдые абаа hэн. Тэбхэр хоёр жэлэй үнгэрхэдэ, Югославиин Республика болгогдожо соносхогдоо hэн.

Сүлөөлэгдэhэнhөө хойшонхи жэлнүүдтэ коммунистнуудай хүтэлбэри доро Югославиин ажалшад экономико, эрдэм, гэгээрэл, соёл болбосоролоо хүгжөөлгэдэ горитой амжалтануудые түйлаа. Индустриин мүнөөнэй hалбаринууд: машина бүтээлгэ, электротехникэ, радиотехникэ, автомобиль бүтээлгэ байгуулагдаа. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 15 дахинhаа үлүүгээр, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ хоёр дахин үргэдхэгдөө. Ээлжээтэ XIII съездээ бэлдэжэ байhан Югославиин Коммунистнуудай Союзай ажал ябуулга энэ жэлдэ улам эдэбхижээ.

ЭКОНОМИЧЕСКА ЗҮБЛӨӨНЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЭ

ПРАГА. Экономическа Харилсан туhалалсалгын Соведэй сессиин Гаванада болоhон XXXIX заседаниин дүнгүүдые КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум болон ЧССР-эй правительство хаража үзөөд, hайшааhан байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай экономико амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Эрдэм-техникын, үйлэдбэриин асуудалнуудые тусхай шэглэлтэй болгохо, хамжуулха, аха дүү оронуудай хоорондохи худалдаа наймаае үргэдхэхэ талаар шэглүүлэгдэhэн харилсаа холбоон социалис байгуулалтын олохон зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга арга олгоhон байна.

Дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар Москвада үнгэргэгдэhэн СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай Экономическа зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые, арадай ажахые хүгжөөлгын гол шухала асуудалнуудые, эрдэм-техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэ хурдадхалгые, түүхэй эд, элшэ хүсэ гамтайгаар хэрэглэлгые, промышленна рободуудые нэбтэрүүлгые, үйлэдбэриие автомат оньhоор үргэлжэ дээрэнь хангалгые шиидхэхын тула СЭВ-эй бэелүүлжэ байhан хүсэлэл оролдолгонуудые бүримүhэн дэмжэнэбди гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум, ЧССР-эй правительство баталан абаhан тогтоол соогоо онсолон заана.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Таряашадай үбэлэй хүдэлмэринүүд»—түрүү бэшэг. «Жэлэй түгэсхэл дээрэ—эршэтэ ажал» —тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Бригадын нөөсэ арга боломжонууд» — Л. Хановагай статья. «Мелиораторнуудай зорилго»—А. Игумновагай корреспонденци. «Алмалта, арьбалалтын замаар» —Т. Москвитинагай статья. «Ажалша энэ нютагтаа юу хээ мэдэнэ ёhотойш...» — Л. Зандановагай репортаж.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Профсоюзай ажабайдал». «Шухала асуудалнуудаа алгасаад»— С. Убеевэй статья. «БАМ». «Булад иигэжэ хатуужаа»—В. Байкаловай статья. «Үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдые ашатайгаар хэрэглэхэ»— В. Копиной корреспонденци.

Гурбадахи хуудаhанда. «Уласхоорондын шэнжэлэл». «Социалис оронуудта»—ТАСС-ай суглуулбари. «Хилын саанаhаа».

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Буряадай телевидениин амжалта» —Д. Михайловай статья. «Патриот» гэжэ суглуулбариин материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10 — Футболой шэнжэлэл. 10.40 — «Новые приключения Акмаля»— уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 12.05 — Шэнэ hонин. (12.10 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — Социалис оронуудай баримтата фильмүүд. 16.15—«Мэдэхэ, шадаха бай». 16.45 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 17.20 — «Бултанда зорюулагдаhан стадион». 17.50 — СССР-эй АН-ай академик Д. С. Лихачевтой hурагшад уулзаха. 18.35 — Ф. Мендельсон. «Итальянская симфония». 19.00 — «Ажахы эрхилэлгын hургуули.

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Байгал» — нютагуудай hонин.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — Баргажанай районой Хилганын совхоздо малай үбэлжэлгые эмхидхэлгэ тухай. 20.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.55 — «Столкновение»—уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35— «Поэзи». Е. Исаев. 22.35 — Танай захилнуудаар концерт. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.30 — Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Звезда моих полей» — телефильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 5-дахи класс. 10.05, 14.00 — Француз хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай hурагшадта. «Гоё hайханиие ойлгожо hургалга». 11.35, 12.40 — Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэhэ hуури. 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.10— В. Маяковский. «Владимир Ильич Ленин». 13.40 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 3-дахи класс. 14.30 — «Хүн ба байгаали». 15.00—«Эрдэм ухаан—хүсэн» — тележурнал. 15.45— «Пушкинай уран гоё шүлэгүүд». 16.35 — Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 18.20 — «Модельер дурадхана» гэhэн дамжуулга. 18.50 — «Экран» — теле-суглуулбари. 19.20 — «Фитиль» — бүхэсоюзна сатирическэ журнал.

Москва. 19.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45–… холнууд.

Москва. 20.00—Му… 20.10— Социалис А… рой уран зохёолшо… тажов. 20.25— Конц…

Москва. 21.00 … лан нойрсогты, б… 21.15— «Хүн ба… 21.30— А. Дворжак… навал». 22.00—«Время». «Операция «Трест»… ритэй уран hайханай… 1-дэхи сери.

Редактор
Р. Б. ГАРМА…

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-03672. Заказ № 276. Индекс 04649.